

4

Αποκάλυψη 4:1 Ύστερα απ' αυτά, είδα, και να, μια ανοιγμένη θύρα στον ουρανό· και η πρώτη φωνή, την οποία άκουσα, σαν σάλπιγγα που μιλούσε μαζί μου, έλεγε: Ανέβα εδώ, και θα σου δείξω όσα πρέπει να γίνουν ύστερα απ' αυτά.

2 Κι αμέσως ήρθα σε πνευματική έκσταση, και να, ένας θρόνος βρισκόταν στον ουρανό, κι επάνω στον θρόνο ήταν κάποιος που καθόταν·

3 κι αυτός που καθόταν, ως προς τη θέα, ήταν όμοιος με πέτρα ίασπη και σάρδιο· κι ολόγυρα από τον θρόνο, ως προς τη θέα, ήταν ίρη όμοια με σμάραγδο.

4 Κι ολόγυρα στον θρόνο ήσαν 24 θρόνοι· κι επάνω στους θρόνους είδα καθισμένους τους 24 πρεσβύτερους, ντυμένους με λευκά ιμάτια· κι επάνω στα κεφάλια τους είχαν χρυσά στεφάνια·

5 κι από τον θρόνο έβγαιναν αστραπές και βροντές και φωνές. Και ήσαν επτά λαμπάδες φωτιάς που έκαιγαν μπροστά από τον θρόνο, οι οποίες ήσαν τα επτά πνεύματα του Θεού.

6 Και μπροστά από τον θρόνο ήταν μια γυάλινη θάλασσα, όμοια με κρύσταλλο· και στο μέσον του θρόνου και ολόγυρα από τον θρόνο ήσαν τέσσερα ζώα γεμάτα με μάτια, από μπροστά κι από πίσω.

7 Και το πρώτο ζώο ήταν όμοιο με λιοντάρι, και το δεύτερο ζώο ήταν όμοιο με μοσχάρι, και το τρίτο ζώο είχε πρόσωπο σαν άνθρωπος, και το τέταρτο ζώο ήταν όμοιο με αετό που πετούσε.

8 Και τα τέσσερα ζώα είχαν ολόγυρα, κάθε ένα ξεχωριστά, από έξι φτερούγες, κι από μέσα ήσαν γεμάτα με μάτια· και δεν σταματούν ημέρα και νύχτα να λένε: «Άγιος, άγιος, άγιος, ο Κύριος ο Θεός, ο Παντοκράτορας», ο Ην και ο Ων και ο Ερχόμενος.

9 Και όταν τα ζώα προσφέρουν δόξα και τιμή και ευχαριστία σ' αυτόν που κάθεται επάνω στον θρόνο, σ' αυτόν που ζει στους αιώνες των αιώνων

10 οι 24 πρεσβύτεροι θα πέσουν μπροστά σ' αυτόν που κάθεται επάνω στον θρόνο, και θα προσκυνήσουν αυτόν που ζει στους αιώνες των αιώνων, και θα βάλουν τα στεφάνια τους μπροστά στον θρόνο, λέγοντας:

11 Άξιος είσαι, Κύριε, να πάρεις τη δόξα και την τιμή και τη δύναμη· επειδή εσύ έκτισες τα πάντα και για το θέλημά σου υπάρχουν και κτίστηκαν.

4:1 ΜΙΑ ΑΝΟΙΓΜΕΝΗ ΘΥΡΑ ΣΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ

“Ύστερα απ' αυτά είδα, και να, μια ανοιγμένη θύρα στον ουρανό· και η πρώτη φωνή, την οποία άκουσα, σαν σάλπιγγα που μιλούσε μαζί μου, έλεγε: Ανέβα εδώ, και θα σου δείξω όσα πρέπει να γίνουν ύστερα απ' αυτά” (Αποκάλυψη 4:1). Ο Ιωάννης προσκαλείται να **“ανέβει εδώ”** καθώς η αφήγηση, από τα μηνύματα προς τις εκκλησίες στη γη, συνεχίζει με τα γεγονότα που συμβαίνουν στον ουρανό. Αυτό σημαίνει ότι στο χρονοδιάγραμμα υπάρχει μία διακοπή στην αφήγηση των επίγειων γεγονότων που εξελίχθηκαν στην ιστορία μέσα από την περιγραφή των επτά εκκλησιών, ώστε να μπορέσουμε εν τω μεταξύ να δούμε τι ακριβώς συμβαίνει στον ουρανό.

Το πρώτο πράγμα που βλέπει ο Ιωάννης και μας προλογίζει το θέμα των επόμενων τεσσάρων κεφαλαίων, είναι **“μια ανοιγμένη θύρα στον ουρανό”**. Αυτή είναι η ίδια **“ανοιγμένη θύρα”** που ο Ιησούς **“έβαλε μπροστά”** στην εκκλησία της Φιλαδέλφειας (Αποκάλυψη 3:8).¹ Είδαμε επίσης στο τρίτο κεφάλαιο ότι το αρχαίο κείμενο λέει ότι η θύρα ήταν **“εν τω ουρανώ”**, που σημαίνει ότι δεν ήταν μία θύρα εισόδου στον ουρανό, σαν να κοιτούσε ο Ιωάννης μέσα από μια πόρτα στον ουρανό, αλλά είναι μια ανοιγμένη θύρα που βρίσκεται στον ουρανό, σαν να υπάρχει ένα οίκημα εκεί με μια ανοιχτή πόρτα. Ο απόστολος Παύλος ξεκάθαρα αναφέρει στην επιστολή προς

¹ Η φράση στο αρχαίο κείμενο είναι **“θύρα ανεωγμένη”** και χρησιμοποιείται και στα δυο εδάφια, τα μοναδικά σημεία στην Αγία Γραφή που εμφανίζεται αυτή η φράση.

Εβραίους ότι υπάρχει ένα τέτοιο οίκημα: Το ουράνιο αγιαστήριο (Εβραίους κεφάλαια 8,9). Η βεβαιότητα, ότι αυτή η θύρα ανήκει στο αγιαστήριο βασίζεται στα αντικείμενα που αντικρίζει εκεί ο Ιωάννης: Ο θρόνος (εδ. 2), οι επτά λαμπάδες φωτιάς (εδ. 5) και “ένα αρνίο να στέκεται ως σφαγμένο” (εδ. 5:6) αποτελούν όλα αντικείμενα που βρίσκονταν στο αγιαστήριο της Παλαιάς Διαθήκης που κατασκευάστηκε την εποχή του Μωυσή.

Το επίγειο αγιαστήριο ήταν η “σκιά των επουρανίων”, “η αληθινή σκηνή, την οποία ο Κύριος κατασκεύασε, και όχι άνθρωπος” (Εβραίους 8:5,2). Μελετώντας τη “σκιά” του επίγειου αγιαστηρίου μπορούμε να μάθουμε πληροφορίες για εκείνο που βρίσκεται στον ουρανό. Είναι πολύ σημαντικό να κατανοήσουμε το αγιαστήριο και τις τελετουργίες που γίνονταν εκεί ώστε να μπορέσουμε να κατανοήσουμε τα κεφάλαια 4-7 της Αποκάλυψης. Για αυτό το λόγο, πριν μελετήσουμε το όραμα του τέταρτου κεφαλαίου θα προβούμε σε μια ανασκόπηση των πιο σημαντικών χαρακτηριστικών των τελετών του αγιαστηρίου.

Το επίγειο αγιαστήριο είχε μια αυλή και δύο διαμερίσματα. Στην αυλή ο λαός ερχόταν και πρόσφερε τις θυσίες του (Λευιτικό τέταρτο κεφάλαιο), εκεί υπήρχε ένα χάλκινο θυσιαστήριο (Έξοδος 27:1-8) και ένας μεγάλος νιπτήρας (Έξοδος 30:18-21). Το πρώτο διαμέρισμα ονομαζόταν “τα Άγια”. Εκεί τελούνταν οι καθημερινές τελετές στη διάρκεια του έτους. Στα Άγια βρισκόταν ένα τραπέζι με τους άρτους της προθέσεως (Λευιτικό 24:5-8, Έξοδος 25:23-30), η επτάφωτη λυχνία (Έξοδος 25:31-40) και το θυσιαστήριο του θυμιάματος (Έξοδος 30:1-10). Κάθε αντικείμενο συμβόλιζε και ένα μέρος του εξιλαστικού έργου του Θεού για τη σωτηρία της ανθρωπότητας.

Στο δεύτερο διαμέρισμα, “τα Άγια των Αγίων”, βρισκόταν η κιβωτός της διαθήκης, μια θήκη που μέσα σε αυτή βρίσκονταν οι δύο λίθινες πλάκες με τις δέκα εντολές. Πάνω από την κιβωτό, ήταν τοποθετημένο το ιλαστήριο με τα δύο χερουβείμ (άγγελοι) που είχαν απλωμένα τα φτερά τους πάνω από το ιλαστήριο. Αυτό συμβόλιζε το θρόνο του Θεού όπου εκδηλωνόταν η Θεϊκή παρουσία μέσα από ένα εκθαμβωτικό φως ανάμεσα στα δύο χερουβείμ (Έξοδος 25:17-22). Ο αρχιερέας εισερχόταν στα Άγια των Αγίων, στην παρουσία του Θεού, μόνο μια φορά το χρόνο στην τελετή της Ημέρας του Εξιλασμού

Στα αγιαστήριο υπήρχαν δυο πόρτες, η μια οδηγούσε στα Άγια και η άλλη στα Άγια των Αγίων (Ιεζεκιήλ 41:23, Α΄ Βασιλέων 6:31-35). Από τη στιγμή που ο Ιωάννης βλέπει την επτάφωτη λυχνία (που βρισκόταν στα Άγια) και το θρόνο του Θεού (που βρισκόταν στα Άγια των Αγίων) η **“ανοιγμένη θύρα”** που είδε ο Ιωάννης είναι η πόρτα μεταξύ των δύο διαμερισμάτων που άνοιγε μόνο την Ημέρα του Εξιλασμού (βλ. Παράρτημα 2). Αυτή η έννοια θα αποσαφηνιστεί καθώς παρακάτω θα μελετήσουμε τις περικοπές των κεφαλαίων 4 και 5 που αναφέρονται στην έναρξη της τελετής της Ημέρας του Εξιλασμού στο ουράνιο αγιαστήριο.

Είναι επόμενο εικόνες όπως θύρες στον ουρανό, ναοί και τελετές να είναι αρκετά δυσνόητες και ασύλληπτες για τον ανθρώπινο νου. Αυτό που συμβαίνει στον ουρανό και συμβολίζεται στις τελετές του επίγειου αγιαστηρίου ξεπερνά την ανθρώπινη κατανόηση. Αλλά το γεγονός είναι ότι ο Θεός προσπαθεί μέσα από την περιγραφή του αγιαστηρίου και των τελετών να μας δείξει τον τρόπο που επικοινωνεί και σχετίζεται με την ανθρωπότητα και το πρόβλημα της αμαρτίας, οπότε αξίζει τον κόπο να μάθουμε όσο περισσότερα μπορούμε για αυτό το θέμα.

Το επίγειο αγιαστήριο είχε δυο βασικά είδη τελετών: τις καθημερινές (που ονομάζονταν παντοτινές) και τις ετήσιες (Ημέρα του Εξιλασμού). Ένα κύριο χαρακτηριστικό των καθημερινών τελετών αποτελούσαν οι θυσίες ζώων. Δυο φορές την ημέρα προσφερόταν ένα αρνί ως ολοκαύτωμα, ενώ παράλληλα ο αρχιερέας πρόσφερε θυμίαμα (Έξοδος 29:38-30:8). Αυτές οι θυσίες γίνονταν για όλο το λαό του Θεού. Επιπλέον, όταν κάποιος αμάρτανε έπρεπε να φέρει τη δική του θυσία στο αγιαστήριο, όπως περιγράφεται στο Λευιτικό 4:2-12. Έθετε τα χέρια του επάνω στο κεφάλι του ζώου, ομολογούσε τις αμαρτίες του και στη συνέχεια, ο ίδιος, έσφαζε το ζώο “μπροστά στον Κύριο”. Από εκείνο το σημείο αναλάμβανε τη διαδικασία ο ιερέας. Μετέφερε το αίμα του ζώου μέσα στο αγιαστήριο· μέρος αυτού ράντιζε “μπροστά στο καταπέτασμα” που

χώριζε τα Άγια από τα Άγια των Αγίων και στα κέρατα του θυσιαστηρίου του θυμιάματος και το υπόλοιπο το έριχνε στη βάση του θυσιαστηρίου του ολοκαυτώματος.

Πολλοί θεωρούν ότι οι θυσίες της Παλαιάς Διαθήκης ήταν αποκρουστικές και βάρβαρες. Η αλήθεια είναι ότι οι θυσίες των γειτονικών ειδωλολατρικών λαών ήταν μια αποκρουστική προσπάθεια να ευχαριστήσουν ή να κατευνάσουν κάποιον θιγμένο ή αδιάφορο θεό. Αλλά αν λάβουμε υπόψη μας ότι κάθε θυσία για την αμαρτία συμβόλιζε την αυτοθυσία του Θεού στο σταυρό του Γολγοθά, βλέπουμε μέσα από το τελετουργικό σύστημα τη δραματική έκκληση του Θεού προς τους αμαρτωλούς: “Οι αμαρτίες σου με σκοτώνουν και είμαι πρόθυμος να πεθάνω για να ζήσεις εσύ”.

Οι καθημερινές θυσίες βασίζονταν σε δυο σημαντικές αρχές που μας βοηθούν να κατανοήσουμε τη διακονία του Χριστού για τον άνθρωπο. Κατ’ αρχήν ο Θεός είπε στον Μωυσή ότι “η ζωή της σάρκας είναι στο αίμα” (Λευιτικό 17:11). Η Εβραϊκή λέξη που μεταφράζεται “ζωή” είναι νεφές και σημαίνει “ψυχή”, που φανερώνει ότι η αμαρτία που πράττει η ψυχή, θεωρείται για τελετουργικούς λόγους ότι “είναι στο αίμα”. Δεύτερον, μέσω της εξομολόγησης η αμαρτία μεταφέρεται σε έναν αθώο αντικαταστάτη (Λευιτικό 16:21). Αυτό που συνέβαινε όταν ο αμαρτωλός πρόσφερε το ζώο που θα θυσίαζε στο αγιαστήριο και έθετε τα χέρια του επάνω του, ήταν ότι η ένοχη των αμαρτιών του μεταφερόταν συμβολικά μέσω της εξομολόγησης στην “ψυχή” του ζώου και πιο συγκεκριμένα στο αίμα του, αφού εκεί “βρίσκεται” η ζωή (η ψυχή) του.

Όταν έσφαζε το ζώο, ήταν σαν το ζώο να πέθαινε στη θέση του, επειδή η αμαρτία είχε μεταφερθεί σε αυτό. Έτσι το τελετουργικό σύστημα των θυσιών δίδασκε την απολυτρωτική θυσία του Χριστού υπέρ των αμαρτωλών: “Το αίμα κάνει εξιλασμό υπέρ της ψυχής” (Λευιτικό 17:11). “Και σχεδόν με αίμα καθαρίζονται όλα σύμφωνα με τον νόμο, και χωρίς χύση αίματος δεν γίνεται άφεση” (Εβραίους 9:22). “Λυτρωθήκατε από τη μάταιη πατροπαράδοτη διαγωγή σας... με το πολύτιμο αίμα του Χριστού, ως αμνού χωρίς ψεγάδι και χωρίς κηλίδα” (Α΄ Πέτρου 1:18,19).

Η θυσία, ωστόσο, δεν σήμαινε το τέλος της διαδικασίας. Η αμαρτία μεταφερόταν στο αίμα (ψυχή)² του ζώου. Τότε το αίμα που συμβόλιζε τη ζωή του αμαρτωλού μεταφερόταν συμβολικά στα αντικείμενα του αγιαστηρίου και κατ’ αυτό τον τρόπο η αμαρτία “μεταφερόταν” στο αγιαστήριο. Κατά συνέπεια, στη διάρκεια του έτους οι αμαρτίες του λαού ‘συγκεντρώνονταν’ στο αγιαστήριο. Σε άλλες περικοπές σχετικές με την ουράνια Ημέρα του Εξιλασμού³, αυτή η έννοια παρουσιάζεται με τη μορφή ονομάτων που είναι γραμμένα σε βιβλία. Με τα σημερινά δεδομένα, ένας “φάκελος” δημιουργείται στη “βάση δεδομένων” του αγιαστηρίου για κάθε άτομο που εξομολογείται τις αμαρτίες του, λαμβάνει συγχώρηση μέσω της θυσίας ενός αντικαταστάτη.

Η ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΕΞΙΛΑΣΜΟΥ

Μια φορά το χρόνο, στην Ημέρα του Εξιλασμού, ο Αρχιερέας έκανε “εξιλέωση για το αγιαστήριο, για τις ακαθαρσίες των γιων Ισραήλ, και για τις παραβάσεις τους σε όλες τους τις αμαρτίες· το ίδιο (έκανε) και για τη σκηνή του μαρτυρίου (το αγιαστήριο), που κατοικεί μεταξύ τους ανάμεσα στην ακαθαρσία τους” (Λευιτικό 16:16). Ο καθαρισμός του αγιαστηρίου (Δανιήλ 8:14), γινόταν με αίμα. Μόνο εκείνη την ημέρα ο Αρχιερέας περνούσε από την εσωτερική θύρα, στα Άγια των Αγίων: “Στη δεύτερη (σκηνή, ναό) όμως, μια φορά τον χρόνο μπαίνει μέσα μονάχα ο αρχιερέας, όχι χωρίς αίμα, το οποίο προσφέρει... για τα αμαρτήματα του λαού που έγιναν από άγνοια” (Εβραίους 9:7). Αυτή, όπως και κάθε άλλη θυσία συμβόλιζε τη θυσία του Χριστού στο σταυρό.

Συνεπώς, τίθεται το εξής ερώτημα: αν γινόταν ήδη μία θυσία τη στιγμή που ο αμαρτωλός μετανοούσε και εξομολογούνταν τις αμαρτίες του, γιατί ήταν απαραίτητη μία επιπλέον θυσία

² Τα αρχαία κείμενα στη Γένεση 9:10 και Αποκάλυψη 16:3 δείχνουν ότι τα ζώα, όπως και οι άνθρωποι, είναι ζωντανές υπάρξεις, ψυχές.

³ Δανιήλ 7, 12, Αποκάλυψη 20

αργότερα; Στην Εβραίους 9:7 επισημαίνεται ότι η θυσία που γινόταν την Ημέρα του Εξιλασμού ήταν “για τα αμαρτήματα του λαού που έγιναν από άγνοια”. Στο Λευιτικό 16:16 αναφέρει ότι εκείνη την ημέρα, εξιλέωση γινόταν για “τις παραβάσεις τους σε όλες τους τις αμαρτίες”. Εκτός από τις συγκεκριμένες αμαρτίες που είχε εξομολογηθεί ο αμαρτωλός όταν πρόσφερε τη θυσία του, είχε πράξει και άλλες αμαρτίες, κάποιες τις είχε ξεχάσει, άλλες είχαν συμβεί μετά την προσφορά του ολοκαυτώματος, για κάποιες άλλες δεν είχε συνειδητοποιήσει ότι ήταν αμαρτίες εξαιτίας της αμαρτωλής φύσης του. Για όλες αυτές τις αμαρτίες ήταν αναγκαία η εξιλέωση και όπως συμβαίνει σε κάθε περίπτωση συγχώρεσης, πρώτα από όλα ήταν απαραίτητη η μετάνοια του ατόμου. Αφού όμως αυτές οι αμαρτίες “έγιναν από άγνοια”, η μετάνοια καθοριζόταν από τη γενική στάση που είχε ο αμαρτωλός απέναντι στην αμαρτία την Ημέρα του Εξιλασμού.

Αυτή η στάση αποδεικνυόταν από τη συμπεριφορά του εκείνη την Ημέρα: Ο Θεός είπε στον λαό ότι εκείνη την Ημέρα “θα ταπεινώσετε τις ψυχές σας, και δεν θα κάνετε καμιά εργασία”. “Θα είναι Σάββατο ανάπαυσης για σας, και θα ταπεινώσετε τις ψυχές σας” (Λευιτικό 16:29, 23:32)⁴. Αυτή η στάση ήταν κρίσιμης σημασίας, διότι “Κάθε ψυχή που δεν θα ταπεινωθεί σ’ αυτή την ίδια ημέρα, θα εξολοθρευτεί από τον λαό της. Και κάθε ψυχή, που θα κάνει οποιαδήποτε εργασία σ’ αυτή την ίδια ημέρα, θα εξολοθρεύσω την ψυχή εκείνη από μέσα από τον λαό της” (Λευιτικό 23:29,30). Επομένως, η ημέρα εκείνη, ήταν ημέρα κρίσης, στην οποία η μετάνοια για όλες τις αμαρτίες, είτε γνωστές είτε άγνωστες, καθοριζόταν από μια εσωτερική στάση του ανθρώπου (ταπείνωση της ψυχής) και ένα εξωτερικό σύμβολο υπακοής (τήρηση του Σαββάτου).⁵ Δεν ήταν αρκετό για τον αμαρτωλό απλώς να ομολογήσει τη μετάνοια του κάποια στιγμή και να πιστέψει ότι αυτή η ομολογία θα κάλυπτε τη συμπεριφορά του και στο μέλλον. Ο συγχωρημένος αμαρτωλός έπρεπε να συνεχίζει με την ίδια στάση μετάνοιας και υποταγής μέχρι το τέλος.

Η Αγία Γραφή δεν υποστηρίζει τη διδαχή ότι άπαξ και σωθείς είσαι για πάντα σωσμένος⁶, αλλά διδάσκει ότι η αιώνια ζωή ανήκει “σ’ εκείνους μεν που, με υπομονή αγαθού έργου, ζητούν δόξα και τιμή και αφθαρσία” (Ρωμαίους 2:7). Η Ημέρα του Εξιλασμού συμβόλιζε την εξάλειψη κάθε καταγεγραμμένης αμαρτίας, για την οποία ο αμαρτωλός είχε μετανοήσει και είχε αποστραφεί. “Αν ομολογούμε τις αμαρτίες μας, ο Θεός είναι πιστός και δίκαιος, ώστε να συγχωρήσει σε μας τις αμαρτίες, και να μας καθαρίσει από κάθε αδικία” (Α΄ Ιωάννου 1:9). Αυτές οι αμαρτίες, από τη στιγμή που συγχωρούνται, εξαλείφονται: “Όσο απέχει η ανατολή από τη δύση, τόσο μακριά από μας έστειλε τις ανομίες μας” (Ψαλμοί 103:12). “Όλες τις αμαρτίες τους θα τις ρίξει στα βάθη της θάλασσας” (Μιχαίας 7:19). Αλλά ακόμα και “στα βάθη της θάλασσας” συνεχίζουν να υπάρχουν καταχωρημένες εκείνες οι αμαρτίες, που συμβολίζονται με την εικόνα

⁴ Η Ημέρα του Εξιλασμού ήταν η πιο ιερή γιορτή του χρόνου. Στις άλλες γιορτές ο λαός δεν έκανε “κανένα δουλευτικό έργο” (Λευιτικό 23:8,21,25,35) και την Ημέρα του Εξιλασμού, “δεν θα κάνετε καμιά εργασία, θα είναι αιώνιος θεσμός στις γενεές σας” (Λευιτικό 23:30,31).

⁵ Η τήρηση του Σαββάτου δεν είναι μια εντολή με σαφή κατανόηση, όπως οι εντολές που απαγορεύουν το φόνο, τη μοιχεία ή τη λατρεία των ειδώλων. Βασίζεται απλώς στο γεγονός ότι είναι κάτι που έχει πει ο Θεός ότι πρέπει να κάνουμε. Έτσι συμβολίζει την προθυμία μας στο να υπακούσουμε όλες τις εντολές Του. “Μέχρι τότε δεν θέλετε να τηρείτε τις εντολές Μου και τους νόμους Μου; Δείτε ότι ο Κύριος έδωσε σε σας το Σάββατο” (Εξοδος 16:28,29).

⁶ Ο Χριστός “μπορεί και να σώζει ολοκληρωτικά αυτούς που προσέρχονται στον Θεό διαμέσου αυτού, ζώντας πάντοτε, για να μεσιτεύσει για χάρη τους” (Εβραίους 7:25). Ο Ίδιος δηλώνει: “Εγώ δίνω σ’ αυτά αιώνια ζωή και δεν θα χαθούν στον αιώνα, και κανένας δεν θα τα αρπάξει από το χέρι μου. Ο πατέρας μου, ο οποίος μου τα έδωσε, είναι μεγαλύτερος από όλους και κανένας δεν μπορεί να τα αρπάξει από το χέρι του Πατέρα μου” (Ιωάννην 10:28,29). Ωστόσο, ποτέ δεν αφαιρεί την ελευθερία επιλογής και εμείς αποφασίζοντας να συνεχίσουμε στην αμαρτία, αφήνουμε “το χέρι” Του. Τα επόμενα εδάφια δείχνουν ξεκάθαρα ότι αυτοί που δέχονται τη σωτηρία του Χριστού μπορούν αργότερα να Τον εγκαταλείψουν και να χαθούν. Εβραίους 6:4, 10:26, 35-38, Α΄ Τιμόθεον 1:19, 6:20,21, Ματθαίον 18:23-35, Ιεζεκιήλ 18:24, Ρωμαίους 11:17-24, Α΄ Κορινθίους 9:27, 15:2, Κολοσσαείς 1:22,23, Α΄ Θεσσαλονικείς 3:8, Β΄ Πέτρου 1:10, 2:20,21, 3:17, Α΄ Ιωάννου 5:12,13, Αποκάλυψη 2:4,5. Για μια εμπεριστατωμένη μελέτη πάνω σε αυτό το θέμα βλ. “Life in the Son” by Robert Shank (Bethany House).

της 'ρυπαρότητας' που παραμένει από τη μεταφορά του αίματος των ολοκαυτωμάτων στο εσωτερικό του αγιαστηρίου. Επίσης, υπήρχαν οι αμαρτίες "που έγιναν από άγνοια", όπως αναφέρθηκε παραπάνω. Την Ημέρα του Εξιλασμού στον ουρανό, γίνεται η κρίση εκείνων που βαδίζουν βάσει πίστης και κάθε καταγραφή και ίχνος των αμαρτιών τους εξαλείφεται για πάντα.⁷

Ο ΑΠΟΔΙΟΠΟΜΠΑΙΟΣ ΤΡΑΓΟΣ

Δυο τράγοι προσφέρονταν για θυσία την Ημέρα του Εξιλασμού. "Και θα πάρει (ο Αρχιερέας) τους δύο τράγους, και θα τους στήσει μπροστά στον Κύριο, στη θύρα της σκηνής του μαρτυρίου (το αγιαστήριο). Και ο Ααρών θα ρίξει κλήρους στους δύο τράγους: έναν κλήρο για τον Κύριο, και έναν κλήρο για τον τράγο που πρέπει να απολυθεί. Και ο Ααρών θα φέρει τον τράγο, στον οποίο έπεσε ο κλήρος του Κυρίου, και θα τον προσφέρει ως προσφορά περί αμαρτίας. Και τον τράγο στον οποίο έπεσε ο κλήρος στο να απολυθεί, θα τον παραστήσει ζωντανό μπροστά στον Κύριο... και αφού τελειώσει να κάνει εξιλέωση για το αγιαστήριο, και τη σκηνή του μαρτυρίου, και το θυσιαστήριο, θα φέρει τον ζωντανό τράγο: και ο Ααρών θα βάλει τα δυο του χέρια επάνω στο κεφάλι του ζωντανού τράγου, και θα εξομολογηθεί επάνω σ' αυτόν όλες τις αμαρτίες των γιων Ισραήλ, και όλες τις παραβάσεις τους σε όλες τους τις αμαρτίες: και θα τις βάλει στο κεφάλι του τράγου: και θα τον εξαποστείλει, με διορισμένο άνθρωπο, στην έρημο. Και ο τράγος θα βαστάξει επάνω του όλες τις ανομίες τους σε ακατοίκητη γη: και θα απολύσει τον τράγο στην έρημο"⁸ (Λευιτικό 16:7-10, 20-22).

Ο τράγος του Κυρίου συμβολίζει τον Χριστό, που πλήρωσε το τίμημα των αμαρτιών μας. Στην κρίση, ο Χριστός είναι ο αντιπρόσωπός μας, παίρνοντας τη θέση κάθε αμαρτωλού που συνεχίζει να μετανοεί και να πιστεύει σε Εκείνον. Οι αμαρτίες του αμαρτωλού μεταφέρονται από την ψυχή του, στην ψυχή του Χριστού που έχει πεθάνει για αυτές και ο αμαρτωλός κρίνεται ότι είναι τέλειος, σαν να μην είχε ποτέ αμαρτήσει.

Ο αποδιοπομπαίος τράγος συμβολίζει τον Σατανά,⁹ όπου ως υποκινητής της επανάστασης και της αμαρτίας φέρει την ευθύνη του θανάτου των αμετανόητων ασεβών. Ο Σατανάς γίνεται ο αντιπρόσωπός εκείνων που δεν συνέχισαν τον καλό αγώνα της πίστης, δεν μετανόησαν και ως αποτέλεσμα βρίσκονται υπό την εξουσία του και θα υποστούν τις ίδιες συνέπειες με εκείνον.

Κατά μία έννοια, ο Σατανάς θα φέρει και τις αμαρτίες των δικαίων. Βέβαια, μόνο ο Χριστός μπορεί να επιφορτιστεί τις αμαρτίες μας ώστε να λάβουμε τη σωτηρία: "Αυτός, στην πραγματικότητα, βάσταξε τις ασθένειές μας, και επιφορτίστηκε τις θλίψεις μας: ... ο Κύριος, όμως, έβαλε επάνω σ' αυτόν την ανομία όλων μας" (Ησαΐας 53:3-6). Ο Σατανάς όμως θα υποστεί τελικά τις συνέπειες όλων των αμαρτιών που διαπράχθηκαν. Θα περάσει 1000 χρόνια δεμένος στην

⁷ Η Ημέρα του Εξιλασμού στην πραγματικότητα συμβολίζει την εξάλειψη της αμαρτίας από το σύμπαν: "σ' αυτή την ημέρα ο ιερέας θα κάνει εξιλέωση για σας, για να σας καθαρίσει, ώστε να είστε καθαροί από όλες τις αμαρτίες σας μπροστά στον Κύριο... για ολόκληρο τον λαό της συναγωγής... Επειδή, κάθε ψυχή, που δεν θα ταπεινωθεί σ' αυτή την ίδια ημέρα, θα εξολοθρευτεί από τον λαό της." (Λευιτικό 16:30,33, 23:29,30).

⁸ Η απόλυση του Τράγου στην έρημο συμβολίζει το δέσιμο του σατανά στην έρημη γη στη διάρκεια των χιλίων ετών (Αποκάλυψη 20:1,2).

⁹ Η σύγχρονη σημασία του όρου "αποδιοπομπαίος τράγος", κάποιος που άδικα κατηγορείται για τις αμαρτίες των άλλων, δεν αντικατοπτρίζει το πραγματικό νόημα της Εβραϊκής λέξης *αζαζέλ*, που σημαίνει 'αυτός που πρέπει να φύγει'. Ο αποδιοπομπαίος τράγος δεν μπορεί να συμβολίζει τον Χριστό γιατί: 1) Έριξαν κλήρους, "έναν για τον Κύριο", που υπονοεί ότι ο άλλος τράγος δεν ήταν για τον Κύριο (Λευιτικό 16:8). 2) Ο αποδιοπομπαίος τράγος δεν θυσιάζεται, αλλά εκδιώκεται ζωντανός στην έρημο (Λευιτικό 16:21,22) - και "χωρίς χύση αίματος δεν γίνεται άφεση" (Εβραίους 9:22). Άρα ο αποδιοπομπαίος τράγος δεν έχει καμία σχέση με την άφεση των αμαρτιών μας. 3) Οι αμαρτίες που θέτονται επάνω του έχουν ήδη εξιλεωθεί με θυσία (Λευιτικό τέταρτο κεφάλαιο). 4) Οι αμαρτίες θέτονται επάνω στον απολυτέο τράγο αφού έχει γίνει η εξιλέωση τους με τη θυσία του τράγου του Κυρίου (Λευιτικό 16:15-19).

άβυσσο (Αποκάλυψη 20:1,2) και τελικά θα ριχθεί στη λίμνη του πυρός. (Αποκάλυψη 20:10, Ιεζεκιήλ 28:18,19).

Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Η Ήμερα του Εξιλασμού ήταν μια ημέρα κρίσης, στην οποία αποκαλυπτόταν η πραγματική πνευματική κατάσταση εκείνων που ήταν “γραμμένοι” ως λαός του Θεού¹⁰ και εκείνη την ημέρα καθοριζόταν ο τελικός προορισμός τους. Διαδραματιζόταν επίσης μια συμβολική κρίση του Σατανά, του δημιουργού και υποκινητή της αμαρτίας, μέσω της ιεροτελεστίας του αποδιοπομπαίου τράγου .

Κάποιοι μελετητές επισημαίνουν ότι επειδή η λέξη ‘κρίση’ δεν συναντάται στην Αποκάλυψη στα κεφάλαια 4 και 5,¹¹ αυτά δεν αναφέρονται στην Ημέρα του Εξιλασμού, που ήταν η ημέρα της κρίσης.¹² Ωστόσο, θα πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι ούτε στις περικοπές της Παλαιάς Διαθήκης που αναφέρονται στην Ημέρα του Εξιλασμού (Λευιτικό κεφάλαια 16 και 23) υπάρχει η λέξη ‘κρίση’, παρόλο που η έννοια της κρίσης είναι ξεκάθαρη. Στα κεφάλαια 4 και 5 εκτός από την ανοιγμένη θύρα στον ουρανό υπάρχουν και άλλες πειστικές ενδείξεις ότι τα γεγονότα που περιγράφονται εκεί αναφέρονται στην ουράνια Ημέρα του Εξιλασμού και την κρίση που θα λάβει χώρα εκείνη την ημέρα.

Είναι πολύ σημαντικό να εμπεδώσουμε τα γεγονότα των κεφαλαίων 4 και 5. Μία εσφαλμένη ερμηνεία τους, οδηγεί σε λανθασμένα συμπεράσματα για ολόκληρη την πρώτη ενότητα του βιβλίου της Αποκάλυψης. Πολλοί θεολόγοι θεωρούν ότι τα συγκεκριμένα κεφάλαια απλώς περιγράφουν τον ουρανό. Άλλοι τοποθετούν τα γεγονότα των κεφαλαίων στον 1^ο αιώνα μ.Χ. και απεικονίζουν τον Χριστό να αναλαμβάνει τα ιερατικά Του καθήκοντα. Με αυτή την ερμηνεία οι επτά σφραγίδες και οι επτά σάλπιγγες που ακολουθούν θα είχαν απλώς μια ενδιαφέρουσα ιστορική εφαρμογή που δεν θα ήταν όμως συνυφασμένη με την ανθρωπότητα. Αλλά, αν αυτά τα κεφάλαια αποτελούν το πρώτο στάδιο μίας κρίσης που κλιμακώνεται στο υπόλοιπο μέρος του βιβλίου της Αποκάλυψης και ολοκληρώνεται με την οριστική εξάλειψη της αμαρτίας, τότε τα κεφάλαια 4 και 5 είναι ζωτικής σημασίας για να μπορέσουμε να μάθουμε τι εκτυλίσσεται αυτή τη στιγμή στη σφαίρα του αόρατου πνευματικού κόσμου. (βλ. Παράρτημα 2 για επιπλέον λεπτομέρειες).

Πρωτίστως, το θέμα της κρίσης στα κεφάλαια 4-7 παρουσιάζεται στο αντίστοιχο τμήμα του χιαστού ρητορικού σχήματος (βλ. Κεφάλαιο 1: *Το Χιαστό Ρητορικό Σχήμα*). Το Χιαστό ρητορικό σχήμα στην Αποκάλυψη αποτελείται από ενότητες που η θεματολογία τους αντικατοπτρίζεται η μία στην άλλη. Για παράδειγμα η περικοπή που αναφέρεται στην εκκλησία στη γη,

¹⁰ Στο πέμπτο κεφάλαιο υπάρχει εκτενή αναφορά σχετικά με τη σημασία του να είναι κάποιος “γραμμένος”, στο βιβλίο με τις επτά σφραγίδες.

¹¹ Και οι 13 περιπτώσεις, στις οποίες γίνεται χρήση των λέξεων “κρίση” ή “κρίνω” στην Αποκάλυψη, βρίσκονται είτε στη δεύτερη ενότητα του χιαστού ρητορικού σχήματος (από το κεφάλαιο 14 και μετά) είτε αναφέρονται σε γεγονότα που θα συμβούν εκείνη τη στιγμή (Αποκάλυψη 6:10, 11:18). Οι λέξεις χρησιμοποιούνται σε σχέση με την απόδοση ανταμοιβής ή τιμωρίας και όχι με τη διερευνητική φάση της κρίσης. Οι δυο περιπτώσεις στις οποίες η λέξη “κρίση” σχετίζεται με τη διερευνητική κρίση (Αποκάλυψη 14:7, 20:11-15), συναντώνται όταν γίνεται αναφορά στην εκτελεστική κρίση (Αποκάλυψη 14:17-20, 20:11-15).

¹² Κάποιοι μελετητές θεωρούν ότι αυτή η σκηνή απεικονίζει την ανάληψη των ιερατικών καθηκόντων του Χριστού μετά την ανάσταση και την ανάληψή Του. Ωστόσο, υπάρχουν ελάχιστοι ίσως και καθόλου παραλληλισμοί μεταξύ των αλληγοριών στην Αποκάλυψη κεφάλαια 4,5, με περικοπές στην Παλαιά Διαθήκη που περιγράφουν την ανάληψη των καθηκόντων του αρχιερέα (Εξοδος 29, 40, Λευιτικών 9, Α΄ Βασιλέων 8, Α΄ Χρονικών 16,17, Β΄ Χρονικών 5, 29, Έσδρα 6), ενώ υπάρχουν αρκετοί παραλληλισμοί με εκείνες που περιγράφουν την Ημέρα του Εξιλασμού. Κάποιοι μελετητές υποστηρίζουν ότι αυτές οι περικοπές αναφέρονται στην ενθρόνιση του Χριστού για την ανάληψη της βασιλείας Του (βλ. για παράδειγμα *Revelation of Jesus Christ*, Ranko Stefanovic, Andrews University Press). Αυτή η θεωρία αναλύεται στο Παράρτημα 2.

αντικατοπτρίζεται στην περικοπή που αναφέρεται στην εκκλησία στον ουρανό και η περικοπή που αναφέρεται στις πληγές των επτά σαλπίνγων αντικατοπτρίζεται στην περικοπή των πληγών των επτά φιαλών. Η ενότητα που περιλαμβάνει τα κεφάλαια 4-7 (διερευνητική κρίση) αντικατοπτρίζεται στην Αποκάλυψη 19:1-20:15, που αναφέρεται στην εκτελεστική κρίση όπου εφαρμόζονται οι αποφάσεις υπέρ των πιστών και κατά των ασεβών.¹³ Οι αποφάσεις όμως που εφαρμόζονται στην εκτελεστική κρίση, έχουν ήδη καθοριστεί πριν τη δεύτερη έλευση του Χριστού.¹⁴ Αυτή η διαδικασία που λαμβάνει χώρα πριν την επιστροφή του Χριστού ονομάζεται διερευνητική κρίση. Θα θεωρούσαμε λοιπόν ότι στο χιαστό ρητορικό σχήμα, η ενότητα που αφορά στη διερευνητική κρίση θα αντικατοπτρίζεται στην ενότητα που αναφέρεται στην εκτελεστική κρίση, που σημαίνει ότι τα κεφάλαια 4-7 εξετάζουν το θέμα της διερευνητικής κρίσης που εκτυλίσσεται την Ημέρα του Εξιλασμού.

Επιπλέον, το πρώτο πράγμα που άκουσε ο Ιωάννης στον ουρανό, ήταν μία **“φωνή...σαν σάλπιγγα”** (Αποκάλυψη 4:1). Η ημέρα αλαλαγμού των σαλπίνγων εξήγγειλε την έναρξη της Ημέρας του Εξιλασμού.¹⁵

Το δεύτερο πράγμα που είδε ο Ιωάννης (μετά την ανοιγμένη θύρα) ήταν ένας θρόνος (εδ. 2). Αργότερα είδε και άλλους θρόνους όπου κάθονταν 24 πρεσβύτεροι. Από τις 35 φορές που γίνεται αναφορά σε θρόνους στην Αποκάλυψη, οι 19 βρίσκονται στα κεφάλαια 4 και 5. Ο ψαλμωδός μας λέει: **“Κάθισες σε θρόνο κρίνοντας με δικαιοσύνη... ετοίμασε τον θρόνο του για κρίση. Και αυτός θα κρίνει την οικουμένη με δικαιοσύνη· θα κρίνει τους λαούς με ευθύτητα”** (Ψαλμοί 9:4,7,8). Αρκετές περικοπές αποσαφηνίζουν το γεγονός ότι αυτός ο θρόνος αφορά στην κρίση.¹⁶

Στον Δανιήλ έβδομο κεφάλαιο, ο προφήτης **“θωρούσε, μέχρις ότου τέθηκαν οι θρόνοι... το κριτήριο κάθισε, και τα βιβλία ανοίχτηκαν”** (Δανιήλ 7:9,10).¹⁷ Σε αυτή την εξιστόρηση της κρίσης, ο Δανιήλ παρατηρεί αγγέλους: **“Χίλιες χιλιάδες τον υπηρετούσαν και χίλιες μυριάδες παραστέκονταν μπροστά του”** (Δανιήλ 7:10). Ο ίδιος αριθμός αγγέλων αναφέρεται στην περιγραφή της κρίσης στην Αποκάλυψη 4-7: **“Και είδα, και άκουσα μια φωνή από πολλούς αγγέλους, ολόγυρα από τον θρόνο... και ο αριθμός τους ήταν μυριάδες μυριάδων, και χιλιάδες χιλιάδων”** (Αποκάλυψη 5:11).

Η κρίση στον ουρανό όπως περιγράφεται στον Δανιήλ 7 κορυφώνεται με το άνοιγμα των βιβλίων - **“Το κριτήριο κάθισε, και τα βιβλία ανοίχτηκαν”** (Δανιήλ 7:10). Το κεντρικό θέμα των κεφαλαίων 4-7 της Αποκάλυψης αφορά επίσης στο άνοιγμα ενός βιβλίου (στο πέμπτο κεφάλαιο το βιβλίο ορίζεται ως **“το βιβλίο της ζωής του Αρνίου”**). Στην Αποκάλυψη 20:12 παρατηρούμε ότι το βιβλίο της ζωής ανοίγεται στην κρίση, μαζί με άλλα βιβλία - **“Ανοίχθηκαν τα βιβλία· και**

¹³ Όταν επιστρέψει ο Χριστός, οι πιστοί που θα ζουν θα αρπαχθούν για να βρεθούν κοντά Του (Α΄ Θεσσαλονικείς 4:13-17), ενώ οι ασεβείς θα σφαγιαστούν και θα φαγωθούν από τα πουλιά (Αποκάλυψη 19:21). Οι δίκαιοι που έχουν πεθάνει θα αναστηθούν και θα **“βασιλεύσουν μαζί με τον Χριστό για 1000 χρόνια”** (Αποκάλυψη 20:4). Αλλά οι ασεβείς που έχουν πεθάνει δεν θα αναστηθούν, **“μέχρις ότου συμπληρωθούν τα 1000 χρόνια”** και τότε θα αντιμετωπίσουν την κρίση του μεγάλου λευκού θρόνου (Αποκάλυψη 20:5-15).

¹⁴ **“Και δέστε, έρχομαι γρήγορα· και ο μισθός μου είναι μαζί μου, για να αποδώσω σε κάθε έναν, όπως θα είναι το έργο του”** (Αποκάλυψη 22:12).

¹⁵ Η σάλπιγγα χρησιμοποιούνταν, για να επισημάνει στο λαό κάποιον κίνδυνο, την αμαρτία τους, το καθήκον τους ή την ανταμοιβή τους. Μια φορά το χρόνο ήταν η γιορτή των σαλπίνγων: **“Και στον έβδομο μήνα, την πρώτη του μήνα, θα έχετε άγια σύναξη· δεν θα κάνετε κανένα έργο δουλευτικό· αυτή είναι σε σας ημέρα αλαλαγμού σαλπίνγων”** (Αριθμοί 29:1). Αυτή η γιορτή γινόταν 10 μέρες πριν την Ημέρα του Εξιλασμού (εδ. 7) και υπενθύμιζε στο λαό ότι εκείνη η ιερή μέρα πλησίαζε.

¹⁶ Συχνά ο θρόνος συμβολίζει την κρίση, για παράδειγμα, Ψαλμοί 11:4-6, 97:2,3, Παροιμίες 20:8, Ησαΐας 16:5, Ματθαίον 25:31-46, Α΄ Βασιλέων 7:7, 10:9.

¹⁷ Ο Δανιήλ είδε τους θρόνους να **“τίθενται”**, ενώ ο Ιωάννης βλέπει την αίθουσα του δικαστηρίου να είναι ήδη έτοιμη (Αποκάλυψη 4:3,4). Ολόγυρα στο θρόνο υπήρχαν μάρτυρες, άγγελοι καταμετρημένοι σε **“μυριάδες, μυριάδων και χιλιάδες, χιλιάδων”** και στις δύο σκηνές (Αποκάλυψη 5:11, Δανιήλ 7:10). Στο Δανιήλ 7 η κρίση λαμβάνει χώρα πριν τη Δεύτερη Παρουσία του Χριστού, καθώς οι εχθρικές δυνάμεις συνεχίζουν να μάχονται ενάντια στο λαό του Θεού.

ανοίχθηκε ένα άλλο βιβλίο, που είναι της ζωής· και κρίθηκαν οι νεκροί από τα γραμμένα μέσα στα βιβλία, σύμφωνα με τα έργα τους.”¹⁸

Εκτός από τη σαφή σχέση αυτής της περικοπής με το Δανιήλ 7, βλέπουμε ότι υπάρχει μια εξίσου στενή σχέση με το κεφάλαιο 14 της Αποκάλυψης που είναι σαφές ότι αναφέρεται στη διερευνητική κρίση. Το βασικό εδάφιο βρίσκεται στην Αποκάλυψη 14:7: “Φοβηθείτε τον Θεό, και δώστε δόξα σ’ αυτόν, επειδή ήρθε η ώρα της κρίσης Του”. Ο συσχετισμός μεταξύ των δυο περικοπών είναι ξεκάθαρος:

Αποκάλυψη κεφάλαια 4,5	Αποκάλυψη κεφάλαιο 14
“Ένα Αρνίο να στέκεται ως σφαγμένο... άξιο είναι το Αρνίο” (5:6,12)	“Ένα Αρνίο στεκόταν επάνω στο βουνό Σιών” (14:1)
“Μπροστά από τον θρόνο” (4:6)	“Μπροστά στον θρόνο” (14:3)
“Είδα καθισμένους τους 24 πρεσβύτερους...τα τέσσερα ζώα” (4:4,6)	“Τα τέσσερα ζώα και τους πρεσβύτερους” (14:3)
“Έχοντας κάθε ένας κιθάρες... και ψάλλουν μια καινούργια ωδή” (5:8,9)	“Άκουσα μια φωνή από κιθαρωδούς που έπαιζαν με τις κιθάρες τους... και έψαλλαν σαν μια καινούργια ωδή” (14:2,3)
“Να πάρεις τη δόξα... επειδή, εσύ έκτισες τα πάντα” (4:11)	“Δώστε δόξα σ’ αυτόν... ο οποίος δημιούργησε τον ουρανό και τη γη” (14:7)
“από κάθε φυλή και γλώσσα και λαό και έθνος...” (5:9)	“σε κάθε έθνος και φυλή και γλώσσα και λαό” (14:6)

Ο σαφέστατος συσχετισμός υποδηλώνει ότι τα κεφάλαια 4 και 5 είναι στενά συνυφασμένα με το κεντρικό θέμα του κεφαλαίου 14 – “η ώρα της κρίσης” (Αποκάλυψη 14:7).

Ένας άλλος περίοπτος συμβολισμός των κεφαλαίων 4 και 5 είναι τα μάτια: Το Αρνίο έχει επτά μάτια (5:6) και τα **“τέσσερα ζώα”** που βρίσκονται **“ολόγυρα από τον θρόνο”** είναι **“γεμάτα με μάτια, από μπροστά και από πίσω... και από μέσα ήσαν γεμάτα με μάτια”** (4:6,8). Τα μάτια συμβολίζουν την κρίση του Θεού όπου διακρίνονται οι δίκαιοι από τους ασεβείς: “Βασιλιάς που κάθεται επάνω σε θρόνο κρίσης, διασκεδάζει κάθε κακό με τα μάτια του” (Παροιμίες 20:8).¹⁹

“Τα Τέσσερα ζώα” που είδε ο Ιωάννης αποτελούν μια σαφή ένδειξη ότι αυτό το κεφάλαιο αναφέρεται στη διερευνητική κρίση. Ο συμβολισμός των ζώων θα αποσαφηνιστεί στο κεφάλαιο παρακάτω, αλλά εν συντομία, αυτά τα ζώα είναι ακριβώς τα ίδια με εκείνα που αναφέρονται στον Ιεζεκιήλ κεφάλαια 1-11 και δίνουν μια ξεκάθαρη εικόνα της διερευνητικής κρίσης για το λαό του Θεού.²⁰

¹⁸ Αυτή η σκηνή που εκτυλίσσεται μετά τα χίλια χρόνια, διαφέρει από εκείνη στα κεφάλαια 4-7, που είναι η κρίση εκείνων που είναι γραμμένοι “στο βιβλίο της ζωής του Αρνίου” (Αποκάλυψη 21:27). Αυτή η κρίση που γίνεται αργότερα, αφορά εκείνους που “τα ονόματα τους δεν γράφτηκαν στο βιβλίο της ζωής του Αρνίου” (Αποκάλυψη 13:8).

¹⁹ “Ο Κύριος βρίσκεται μέσα στον άγιο ναό του· ο Κύριος έχει τον θρόνο του στον ουρανό. Τα μάτια του βλέπουν, τα βλέφαρά του εξετάζουν τους γιους των ανθρώπων... Επειδή ο Κύριος είναι δίκαιος, αγαπάει δικαιοσύνη· το πρόσωπό του παρατηρεί ευθύτητα” (Ψαλμοί 11:4-7). Αυτή η περικοπή που περιγράφει την κρίση περιέχει τρία από τα σύμβολα της Αποκάλυψης 4: Το ναό, το θρόνο στον ουρανό και τα μάτια και αφορά στη διάκριση των δικαίων από τους ασεβείς, το ίδιο ακριβώς θέμα της Αποκάλυψης 4-7. Βλ. επίσης Β΄ Σαμουήλ 22:28, Ψαλμοί 33:13, Παροιμίες 5:21, 15:3, Α΄ Βασιλέων 14:22, 15:11 Β΄ Χρονικών 12:7, Ησαΐας 59:15, Ιεζεκιήλ 8:12, 9:9.

²⁰ Ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα των κεφαλαίων είναι το εξής: “Γιε ανθρώπου, βλέπεις εσύ τι κάνουν αυτοί;... Όμως, στρέψε ακόμα, θα δεις μεγαλύτερα βδελύγματα... Μπες μέσα, και δες τα πονηρά βδελύγματα, που αυτοί κάνουν εδώ... είδες τι κάνουν μέσα στο σκοτάδι οι πρεσβύτεροι του οίκου Ισραήλ;... Είπαν: ο Κύριος δεν μας βλέπει... Εγώ, λοιπόν, θα φερθώ με οργή· το μάτι μου δεν θα λυπηθεί ούτε θα ελεήσει... Πέρασε μέσα από την πόλη, μέσα από την Ιερουσαλήμ, και κάνε ένα σημάδι επάνω στα μέτωπα των ανδρών, αυτών που στενάζουν και βοούν για όλα τα βδελύγματα που γίνονται ανάμεσά της... μη λυπηθείτε και μην ελεήσετε· γέροντες, νέους, και παρθένες, και

Καθώς η εξιστόρηση συνεχίζεται στο πέμπτο κεφάλαιο, βλέπουμε “το Αρνίο” να παίρνει “το (κατασφραγισμένο) βιβλίο από το δεξί χέρι εκείνου που κάθεται επάνω στον θρόνο” (Αποκάλυψη 5:7). Αυτό μας θυμίζει το εδάφιο Ψαλμοί 110:5: “Ο Κύριος, που είναι από τα δεξιά σου, θα συντρίψει βασιλιάδες την ημέρα της οργής Του. Θα κρίνει μέσα στα έθνη”. Επίσης, ένας από τους τίτλους του Αρνίου είναι “η ρίζα του Δαβίδ” (Αποκάλυψη 5:5), μια ξεκάθαρη αναφορά στον Ησαΐα 11:1-5, που κάνει λόγο ότι η ρίζα του Δαβίδ “Δεν θα κρίνει σύμφωνα με τη θεωρία των ματιών του... αλλά θα κρίνει τους φτωχούς με δικαιοσύνη, και θα υπερασπίζεται τους ταπεινούς της γης με ευθύτητα· και θα πατάξει τη γη με τη ράβδο του στόματός του”. Τέλος ο Ιερεμίας προσθέτει ότι: “(Εγώ ο Θεός) θα κάνω να αναβλαστήσει στον Δαβίδ βλαστός δικαιοσύνης, και θα εκτελέσει κρίση και δικαιοσύνη στη γη.” (Ιερεμίας 33:15-17, 23:5).

Συνοψίζοντας, η ορολογία, οι συμβολισμοί και οι γραφικοί συσχετισμοί δεικνύουν ότι τα γεγονότα των κεφαλαίων Αποκάλυψη 4-7 αφορούν στη διερευνητική κρίση που εκτυλίσσεται στον ουρανό πριν τη δεύτερη έλευση του Χριστού. Αυτό ακριβώς αναπαριστούσε η Ημέρα του Εξίλασμού στο επίγειο αγιαστήριο όπως περιγράφεται στο Λευιτικό 16.

4:2-4 ΜΠΡΟΣΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΡΟΝΟ

“Κι αμέσως ήρθα σε πνευματική έκσταση, και να, ένας θρόνος βρισκόταν στον ουρανό, κι επάνω στον θρόνο ήταν κάποιος που καθόταν· κι αυτός που καθόταν, ως προς τη θέα, ήταν όμοιος με πέτρα ίαση και σάρδιο· κι ολόγυρα από τον θρόνο, ως προς τη θέα, ήταν ίρη όμοια με σμάραγδο.” (Αποκάλυψη 4:2,3).

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, οι θρόνοι είναι συνυφασμένοι με την κρίση, ακόμα και όταν κάποιος κάθεται στο θρόνο. Για παράδειγμα: “Ιερουσαλήμ... εκεί ανεβαίνουν οι φυλές του Κυρίου... επειδή εκεί τέθηκαν θρόνοι για κρίση” (Ψαλμοί 122:3-5). Ο Ιησούς είπε για τους μαθητές Του: “Εσείς είστε αυτοί που διαμείνατε μαζί μου στους πειρασμούς μου· γι’ αυτό εγώ σας ετοιμάζω βασιλεία... να καθίσετε επάνω σε θρόνους, κρίνοντας τις δώδεκα φυλές του Ισραήλ” (Λουκάς 22:28-30). Ο Ιησούς Χριστός θα καθίσει σε θρόνο, για να κρίνει - “Όταν έρθει ο Υιός του ανθρώπου μέσα στη δόξα του... τότε θα καθίσει επάνω στον θρόνο της δόξας Του. Και μπροστά του θα συγκεντρωθούν όλα τα έθνη· και θα τους χωρίσει από αναμεταξύ τους... Τότε ο βασιλιάς θα πει σ’ αυτούς που θα είναι από τα δεξιά του: Ελάτε, οι ευλογημένοι του Πατέρα μου, κληρονομήστε τη βασιλεία, ετοιμασμένη σε σας... Τότε θα πει και σ’ εκείνους που θα είναι από τα αριστερά: Πηγαίνατε από μένα, οι καταραμένοι, στην αιώνια φωτιά, που είναι ετοιμασμένη για τον διάβολο και για τους αγγέλους του” (Ματθαίος 25:31-46).

Ο Θεός Πατέρας είναι Εκείνος που στο τέταρτο κεφάλαιο κάθεται στο θρόνο της κρίσης, με τέτοια δόξα, ώστε οι ουράνιες υπάρξεις **“δεν σταματούν ημέρα και νύχτα να λένε: «Άγιος, άγιος, άγιος, ο Κύριος ο Θεός, ο Παντοκράτορας», ο Ην και ο Ων και ο Ερχόμενος”** (Αποκάλυψη 4:8) και οι 24 πρεσβύτεροι που κάθονται γύρω από το θρόνο του Θεού **“θα πέσουν μπροστά σ’ αυτόν που κάθεται επάνω στον θρόνο, και θα προσκυνήσουν αυτόν που ζει στους αιώνες των αιώνων... λέγοντας: Άξιος είσαι, Κύριε και Θεέ μας, να πάρεις τη δόξα και την τιμή και τη δύναμη· επειδή εσύ έκτισες τα πάντα και για το θέλημά σου υπάρχουν και κτίστηκαν”** (Αποκάλυψη 4:11).

Από ανθρώπινη σκοπιά η κρίση προκαλεί δέος, ακόμα και φόβο. Η μόνη περίπτωση που μπορεί να κριθούμε σε ένα δικαστήριο είναι όταν κάποιος μας κατηγορήσει ότι διαπράξαμε κάποιο έγκλημα, και παρόλο που μπορεί να είμαστε αθώοι υπάρχει πάντα η ανησυχία ότι μπορεί να υπάρξει παραπλάνηση της δικαιοσύνης με αποτέλεσμα να καταδικαστούμε. Στην περίπτωση

νήπια, και γυναίκες, φονεύστε μέχρι εξάλειψης· σε όποιον άνθρωπο, όμως, επάνω στον οποίο είναι το σημάδι, μη πλησιάσετε· και αρχίστε από το θυσιαστήριό μου.” “Θα σε κρίνω σύμφωνα με τους δρόμους σου, και θα ανταποδώσω επάνω σου όλα τα βδελύγματά σου” (Ιεζεκιήλ 8:5-9:6, 7:8).

ενός Άγιου Θεού όμως δεν υπάρχει περίπτωση παραπλάνησης και παρόλο που στην πραγματικότητα είμαστε όλοι ένοχοι, ο Θεός “με τέτοιον τρόπο αγάπησε τον κόσμο (καθέναν από μας), ώστε έδωσε τον Υιό Του τον μονογενή, για να μη χαθεί καθένας ο οποίος πιστεύει σ’ αυτόν, αλλά να έχει αιώνια ζωή” (Ιωάννης 3:16,17).

Η θυσία του Χριστού στο σταυρό επαρκεί για όλους όσους τη δεχτούν. Ο Θεός μας προσκαλεί και παρέχει την πρόνοια της χάρις Του (η ικανότητα που μας δίνεται από τον Θεό να πιστέψουμε για να σωθούμε) σε όποιον το επιθυμεί. Δεν υπάρχει λόγος για εκείνους που δέχονται τον Χριστό ως Κύριο, να φοβούνται την κρίση. “Όποιος ομολογήσει ότι ο Ιησούς είναι ο Υιός του Θεού, ο Θεός μένει σε ενότητα μ’ αυτόν, κι αυτός μένει σε ενότητα με τον Θεό. Κι εμείς γνωρίσαμε και πιστέψαμε την αγάπη που έχει για μας ο Θεός... η αγάπη έχει φτάσει σε τέλειο βαθμό μαζί μας, για να έχουμε παρρησία κατά την ημέρα της κρίσης: Επειδή όπως είναι εκείνος, έτσι είμαστε κι εμείς μέσα σ’ αυτόν τον κόσμο. Φόβος δεν υπάρχει μέσα στην αγάπη, αλλά η τέλεια αγάπη βγάζει έξω τον φόβο” (Α’ Ιωάννου 4:17,18). Το έλεος του Θεού τονίζεται από το γεγονός ότι γύρω από το θρόνο “ήταν ίρις όμοια με σμάραγδο” (Αποκάλυψη 4:3). Η ίριδα, το ουράνιο τόξο, είναι ενθύμιο της διαθήκης που έκανε ο Θεός με τον Νώε μετά τον κατακλυσμό (Γένεση 9:9-17). Ο Θεός επιθυμεί να ανακηρύξει τα παιδιά Του αθώα και όχι ένοχα. Αυτός ακριβώς είναι ο σκοπός του σχεδίου της σωτηρίας - “Για να είναι αυτός δίκαιος, και να ανακηρύσσει δίκαιον εκείνον που πιστεύει στον Ιησού” (Ρωμαίους 3:26).

“Και ολόγυρα στον θρόνο ήσαν 24 θρόνοι· κι επάνω στους θρόνους είδα καθισμένους τους 24 πρεσβύτερους, ντυμένους με λευκά ιμάτια· κι επάνω στα κεφάλια τους είχαν χρυσά στεφάνια” (Αποκάλυψη 4:4). Οι 24 πρεσβύτεροι φορούν τα ίδια ρούχα (“λευκά ιμάτια”), όπως ακριβώς και το “μεγάλο πλήθος από κάθε έθνος και φυλές και λαούς και γλώσσες” (Αποκάλυψη 7:9). Φορούν στεφάνια, όπως ακριβώς έχει δοθεί η υπόσχεση στους πιστούς πρεσβύτερους (Α’ Πέτρου 5:1-4), μαζί με όλους εκείνους που έχουν υπομείνει με πίστη τις δοκιμασίες και τους πειρασμούς (Ιακώβου 1:12, Αποκάλυψη 2:10).²¹ Είναι ισάριθμοι με τους 24 ιερείς που διόρισε ο Δαβίδ να αντιπροσωπεύουν το λαό ενώπιον του Θεού (Α’ Χρονικών 24:1-19). Ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για την απολύτρωση της ανθρωπότητας.²² Συνεπώς, είναι πολύ πιθανόν ότι συμβολίζουν τους αντιπροσώπους της ανθρωπίνης φυλής και συμμετέχουν στην ουράνια κρίση.²³

4:5 ΔΥΟ ΕΙΔΗ ΚΡΙΣΗΣ

“Και από τον θρόνο έβγαιναν αστραπές και βροντές και φωνές” (Αποκάλυψη 4:5). Οι αστραπές, οι βροντές και οι φωνές, που έβγαιναν από το θρόνο του Θεού είναι μια επαναλαμβανόμενη εικόνα στο βιβλίο της Αποκάλυψης και βασίζεται στις περικοπές της Παλαιάς Διαθήκης, όπου αυτές οι αλληγορίες έχουν σχέση με την εκτέλεση των κρίσεων του Θεού. Οι αστραπές είναι τα “βέλη” του Θεού, που εξολοθρεύουν τους εχθρούς Του και απελευθερώνουν

²¹ Η λέξη ‘στέφανος’ σημαίνει και στέμμα. Αναφέρεται επίσης στα στεφάνια που λάμβαναν οι αθλητές όταν νικούσαν στους Ολυμπιακούς Αγώνες και συμβολίζει τη νίκη. Δεν έχει την ίδια σημασία με τη λέξη ‘διάδημα’, το στέμμα εξουσίας που φορούν ο δράκος και το θηρίο στην υποτιθέμενη κυριαρχία τους (Αποκάλυψη 12:3, 13:1) και το οποίο φορά ο Χριστός, ο αληθινός Βασιλιάς Βασιλέων και ο Κύριος Κυρίων (Αποκάλυψη 19:12).

²² Αποκάλυψη 5:8-10, 7:13-17, 11:16-18

²³ Αν και η συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων κοιμάται στον τάφο περιμένοντας την ανάσταση (Α’ Θεσσαλονικείς 4:13-18), υπάρχουν κάποιοι που ήδη βρίσκονται στον ουρανό. Ο Ενώχ και ο Ηλίας αρπάχτηκαν στον ουρανό πριν πεθάνουν (Εβραίους 11:5,6, Β’ Βασιλέων κεφάλαιο 2), ο Μωυσής αναστήθηκε (Ιούδα 9) και “πολλά σώματα αγίων που είχαν πεθάνει αναστήθηκαν” την ώρα της σταύρωσης του Χριστού (Ματθαίον 27:52,53, Εφεσίους 4:8).

τα παιδιά Του.²⁴ Οι βροντές παρομοιάζονται με τη φωνή του Θεού,²⁵ όταν ανακοινώνει τις αυστηρές κρίσεις Του. Παρακάτω στο βιβλίο της Αποκάλυψης προστίθενται οι σεισμοί και το χαλάζι. Όλα αυτά εκπορεύονται από το αγιαστήριο, όπως αναφέρει στον Ψαλμό 18,²⁶ όπου περιγράφεται η επέμβαση του Θεού όταν ο Δαβίδ καλεί τον Θεό να τον απελευθερώσει από τους εχθρούς του: “Θα επικαλεστώ τον Κύριο, και θα σωθώ από τους εχθρούς μου... Άκουσε από τον ναό του τη φωνή μου και η κραυγή μου ήρθε μπροστά του, έφτασε στ’ αυτιά του... Τότε σαλεύτηκε η γη και σειστήκε... και χαμήλωσε τους ουρανούς και κατέβηκε... και ο Κύριος βρόντησε στους ουρανούς, και ο Ύψιστος έδωσε να ακουστεί η φωνή του· χαλάζι και κάρβουνα φωτιάς. Και έστειλε τα βέλη του και τους σκόρπισε· και πλήθυνε τις αστραπές και τους συντάρραξε... Με ελευθέρωσε από τον δυνατό εχθρό μου, και από εκείνους που με μισούσαν” (Ψαλμοί 18:1-19). Σημαντικό δίδαγμα αυτής της περικοπής είναι ότι οι κρίσεις του Θεού δεν γίνονται τόσο για να τιμωρήσουν τους επαναστάτες, όσο για να προστατεύσουν και να υπερασπίσουν εκείνους που υποφέρουν. (βλ. κεφάλαιο 15:1 (*Η Οργή του Θεού*)).

Τα κεφάλαια 4-7 στην Αποκάλυψη όμως δεν εστιάζουν στην εκτελεστική κρίση του Θεού, αλλά στη διερευνητική, όπου εξετάζεται η πορεία της ζωής κάθε ατόμου που διατείνεται ότι είναι παιδί του Θεού. Αυτή η κρίση δεν γίνεται προς χάρη του Θεού, αφού ήδη γνωρίζει τη ζωή κάθε ανθρώπου - “Επειδή τα μάτια του είναι επάνω στους δρόμους του ανθρώπου, και βλέπει όλα τα βήματά του. Δεν είναι σκοτάδι ούτε σκιά θανάτου, όπου θα κρυφτούν οι εργάτες της ανομίας. Επειδή (έτσι), δεν θα αφήσει (δεν υπάρχει ανάγκη) πλέον τον άνθρωπο, να έρθει σε κρίση μαζί με τον Θεό” (Ιώβ 34:21-23). Όπως θα δούμε στο πέμπτο κεφάλαιο αυτή η φάση της κρίσης γίνεται προς χάρη των αγγέλων και των υπόλοιπων κατοίκων του σύμπαντος, οι οποίοι θα ζήσουν αιώνια με τα αποτελέσματά της.

Η εκτελεστική κρίση διαδέχεται τη διερευνητική κρίση, όπου ο Θεός εφαρμόζει τις αποφάσεις που έχει λάβει για όλους εκείνους που επίμονα αρνούνται να μετανοήσουν (Αποκάλυψη 8, 9, 14:17-20, 20:15). Οι **“αστραπές και βροντές και φωνές”** συμβολίζουν τις ανακοινώσεις της εκτελεστικής κρίσης, που δείχνουν ότι ο Θεός ξεκινά να εκτελεί την κρίση Του ακόμα και στη διάρκεια της διερευνητικής κρίσης. Καθώς αναγγέλλεται κάθε νέα φάση της εκτελεστικής κρίσης προστίθεται κάτι καινούργιο και ακόμα πιο τρομακτικό: στην Αποκάλυψη 8:5 “έγιναν φωνές και βροντές και αστραπές και σεισμός”, που αναγγέλλουν τις καταστρεπτικές πληγές των Επτά Σαλπίγγων. Στην Αποκάλυψη 11:19 “αστραπές και φωνές και βροντές και σεισμός και μεγάλο χαλάζι” συνοδεύουν την ανακοίνωση “να φθείρεις αυτούς που φθείρουν τη γη”. Στην Αποκάλυψη 16:18-21 “έγιναν φωνές και βροντές και αστραπές και έγινε μεγάλος σεισμός που δεν είχε γίνει, αφότου οι άνθρωποι υπήρχαν επάνω στη γη, τέτοιου είδους μεγάλος σεισμός... και μεγάλο χαλάζι, μέχρι ένα τάλαντο κατέβαινε από τον ουρανό επάνω στους ανθρώπους” με την αναγγελία της καταστροφής της “μεγάλης Βαβυλώνας”. Αυτή η βαθμιαία πρόοδος θυμίζει τη βαθμιαία εξέλιξη των πληγών της Αιγύπτου, για την απελευθέρωση του λαού Ισραήλ την εποχή του Μωυσή (Εξοδος κεφάλαια 7-12).

Σε γενικές γραμμές οι κρίσεις του Θεού έχουν ως στόχο τους να στρέψουν τους ανθρώπους από την αμαρτία προς τον Θεό. Είναι παράξενο, αλλά και συνάμα αλήθεια, ότι ελάχιστοι στρέφονται προς τον Θεό χωρίς να έρθουν πρόσωπο προς πρόσωπο με τη δική τους αμαρτωλότητα, την απόγνωση και την ανάγκη τους για σωτηρία. “Αν ακόμα ο ασεβής ελεηθεί, δεν θα μάθει δικαιοσύνη” (Ησαΐας 26:10). Αλλά όταν περνούν μέσα από δοκιμασίες και θλίψεις

²⁴ Π.χ. “Κύριε, κλίνε τους ουρανούς σου και κατέβα· άγγιξε τα βουνά και θα καπνίσουν. Άστραψε μια αστραπή, και διασκόρπισέ τους· ρίξε τα βέλη σου και θα τους εξολοθρεύσεις. Στείλε το χέρι σου από ψηλά· λύτρωσέ με και ελευθέρωσέ με από πολλά νερά, από το χέρι των γιων του ξένου” Ψαλμοί 144:5-7. Βλ. επίσης Ζαχαρίας 9:14.

²⁵ Βλ. Α΄ Σαμουήλ 2:10, 7:10, Ιώβ 26:12-14, 37:2-5, Ψαλμοί 29, Ιωάννης 12:28-31, Ησαΐας 30:30,31, 66:6, Ιωήλ 2:10,11, 3:16.

²⁶ Βλ. επίσης Ψαλμοί 77:13-20

οι αμαρτωλοί Τον αποζητούν - “Όταν οι κρίσεις σου είναι στη γη, οι κάτοικοι του κόσμου θα μάθουν δικαιοσύνη” (Ησαΐας 26:9).

Ένα θαυμάσιο γνώρισμα του χαρακτήρα του Θεού είναι το έλεος Του, δεν μας καταστρέφει όταν Του συμπεριφερόμαστε εχθρικά - “Ο Θεός, όμως, δείχνει τη δική του αγάπη σε μας, επειδή, ενώ εμείς ήμασταν ακόμα αμαρτωλοί, ο Χριστός πέθανε για χάρη μας... Επειδή, αν ενώ ήμασταν εχθροί, συμφιλιωθήκαμε με τον Θεό διαμέσου του θανάτου του Υιού του, πολύ περισσότερο, εφόσον συμφιλιωθήκαμε, θα σωθούμε με τη ζωή του” (Ρωμαίους 5:8-10). Ακόμα και στις πιο τρομακτικές κρίσεις, που ανακοινώνονται με **“αστραπές και βροντές και φωνές”**, ο Θεός επιμένει να αγαπά τους αμαρτωλούς και να προσπαθεί να τους σώσει. “Ο λαός, που εναπέμεινε από τη μάχαιρα, βρήκε χάρη... Ναι, σε αγάπησα με αιώνια αγάπη· γι’ αυτό σε έλκυσα με έλεος” (Ιερεμίας 31:2,3).

ΕΠΤΑ ΛΑΜΠΑΔΕΣ, ΕΠΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΑ

“Και ήσαν επτά λαμπάδες φωτιάς που έκαιγαν μπροστά από τον θρόνο, οι οποίες ήσαν τα επτά πνεύματα του Θεού”²⁷ (Αποκάλυψη 4:5). Οι λαμπάδες συμβολίζουν διάφορα θέματα στην Αγία Γραφή. Εδώ οι λαμπάδες φωτιάς συμβολίζουν τα επτά πνεύματα. Στο πρώτο κεφάλαιο ο Ιησούς χρησιμοποίησε τις λυχνίες ως σύμβολο των επτά εκκλησιών. Στο Ευαγγέλιο του Ιωάννη 8:12 ο Ιησούς λέει: “Εγώ είμαι το φως του κόσμου”, αλλά στο Ματθαίον 5:14 λέει στους μαθητές Του: “Εσείς είστε το φως του κόσμου”. Στον Ψαλμό 119:105 ο ψαλμωδός αναφέρει: “Λύχνος στα πόδια μου είναι ο Λόγος σου”. Σε αυτά τα εδάφια οι λαμπάδες συμβολίζουν το Άγιο Πνεύμα, την Εκκλησία, τον Ιησού Χριστό, τους πιστούς και το Λόγο του Θεού. Αυτές οι πολλαπλές ερμηνείες της αλληγορίας των λαμπάδων μπορεί να εξηγηθούν αν εξετάσουμε τις λαμπάδες που χρησιμοποιούνταν εκείνη την εποχή.

Τα λυχνάρια που χρησιμοποιούσαν για να φωτίσουν το χώρο εκείνη την εποχή, αποτελούνταν από τέσσερα μέρη: το λάδι, το δοχείο, το φυτίλι και τη φλόγα. Το λάδι στην Αγία Γραφή συμβολίζει το Άγιο Πνεύμα.²⁸ Το δοχείο συμβολίζει τους ανθρώπους που πληρώνονται με το Άγιο

²⁷ Κάποιοι σχολιαστές βλέπουν σε αυτό το εδάφιο μια ένδειξη ότι οι σκηνές της Αποκάλυψης 4-7 συμβαίνουν στα “Άγια” του ουράνιου αγιαστηρίου, όπου βρίσκεται η επτάφωτη λυχνία, το τραπέζι με τους άρτους της προθέσεως και το θυσιαστήριο του θυμιάματος. Αλλά δεν πρέπει να μας ξαφνιάζει η αναφορά σε συμβολισμούς του πρώτου διαμερίσματος στην περιγραφή της Ημέρας του Εξιλασμού, από τη στιγμή που οι τελετές της Ημέρας του Εξιλασμού που αναφέρονται στο Λευιτικό 16, κατά ένα μεγάλο μέρος τους διενεργούνταν στα Άγια. Επιπλέον, ο θρόνος που είναι το πιο περίοπτο αντικείμενο στο τέταρτο κεφάλαιο, βρίσκεται στα Άγια των Αγίων στο αγιαστήριο, συνεπώς και τα δύο διαμερίσματα του αγιαστηρίου είναι ορατά. Το τέταρτο κεφάλαιο ξεκινάει λέγοντας ότι ο Ιωάννης είδε μια **“ανοιγμένη θύρα”**, τη θύρα του δεύτερου διαμερίσματος και πιθανόν να στεκόταν εκεί στη θύρα, όπου μπορούσε να δει και τα δύο διαμερίσματα. Η θύρα του αγιαστηρίου (που ονομαζόταν παραπέτασμα στο επίγειο αγιαστήριο) ήταν το μέρος όπου ο Θεός συναντούσε το λαό Του (Εξοδος 29:42, 30:6), γι’ αυτό θεωρούμε ότι ο Ιωάννης βρίσκεται στη θύρα του ουράνιου αγιαστηρίου. Η θύρα δεν ήταν ένα στενό άνοιγμα - κάλυπτε πάνω από το ένα τρίτο του τοίχου (Ιεζεκιήλ 41:1-10), άρα ο Ιωάννης είχε καλή ορατότητα και των δυο διαμερισμάτων.

Η επτάφωτη λυχνία, το τραπέζι με τους άρτους της προθέσεως και το θυσιαστήριο του θυμιάματος θεωρούνταν ότι ήταν τοποθετημένα ‘μπροστά από τον Κύριο’ παρόλο που βρίσκονταν σε άλλο διαμέρισμα (Εξοδος 27:20,21, 30:6-8, 40:22-25) και με τη θύρα ανοιχτή φαινόταν σαν ένας ενιαίος χώρος. Στην πραγματικότητα, η έμφαση στα διαμερίσματα και την επίπλωση μπορεί να οδηγήσει σε μια κυριολεκτική ερμηνεία του τι συμβαίνει στον ουρανό. Το βιβλίο όμως της Αποκάλυψης είναι αλληγορικό και η απεικόνιση του αγιαστηρίου στην Παλαιά Διαθήκη ήταν ο τρόπος του Θεού για να μεταφέρει στον πεπερασμένο ανθρώπινο νου την κατανόηση της δυσνόητης ουράνιας πραγματικότητας. Ένα από αυτά τα θέματα που μεταφέρει η σκηνή των δύο διαμερισμάτων είναι ότι ενώ η κρίση της Ημέρας του Εξιλασμού διενεργείται, η ‘καθημερινή’ μεσιτεία του Χριστού (οι λυχνίες, οι άρτοι και το θυμιάμα) συνεχίζουν να τελούνται.

²⁸ Ο Ζαχαρίας είδε δύο ελαιόδεντρα να ρίχνουν το λάδι τους μέσα σε χρυσούς σωλήνες, που στη συνέχεια έρεε στα δοχεία των επτά λυχνιών και δηλώνουν ότι, “Όχι με δύναμη ούτε με ισχύ, αλλά με το Πνεύμα μου” (Ζαχαρίας 4:2-6, βλ. επίσης Α΄ Σαμουήλ 10:1,6, 16:13).

Πνεύμα (το λάδι)²⁹ (Α΄ Κορινθίους 6:19). Η φλόγα ή το φως συμβολίζει τον Ιησού Χριστού, το αληθινό φως του κόσμου. Ο Ιησούς όμως βρίσκεται στον ουρανό και λέει: “Ενώσω είμαι μέσα στον κόσμο, είμαι το φως του κόσμου” (Ιωάννης 9:5) που υποδηλώνει ότι όταν άφησε τον κόσμο τα παιδιά Του θα ήταν “το φως του κόσμου” αντανακλώντας το φως Του στο σκοτάδι. Η εκκλησία είναι το μέρος όπου τα παιδιά Του με τις μικρές φλόγες τους που τρεμοπαίζουν συγκεντρώνονται για να δημιουργήσουν μια μεγαλύτερη, πιο λαμπερή και σταθερή φλόγα. Για αυτό το λόγο στο πρώτο κεφάλαιο οι εκκλησίες συμβολίζονται με “λυχνίες”, που έχουν το φως του Χριστού ώστε ο κόσμος να μπορέσει να Τον διακρίνει.³⁰ Το φητίλι συμβολίζει το λόγο του Θεού (Ψαλμοί 119:105, 130) που οδηγεί το λάδι (το Πνεύμα) στη φλόγα. Ο αριθμός επτά έχει την έννοια της πληρότητας,³¹ έτσι οι επτά λαμπάδες συμβολίζουν το πλήρες έργο του Αγίου Πνεύματος.³²

Το τελικό συμπέρασμα είναι ότι ο Λόγος του Θεού μεταφέρει το φως του Πνεύματος στους πιστούς για να λάμψουν με το φως του Ιησού στην Εκκλησία και να μεταδώσουν το φως στο σκοτάδι του κόσμου. Το γεγονός ότι αυτή η εικόνα παρουσιάζεται στην εξιστόρηση της κρίσης δείχνει ότι η διερευνητική κρίση, αντί να είναι μια περίοδος όπου θα αποκαλυφθούν οι αδυναμίες του λαού του Θεού, είναι μια περίοδος όπου το Άγιο Πνεύμα επιθυμεί να τους οδηγήσει σε πνευματική πληρότητα, μια περίοδος όπου θα επιτρέψουν στον Χριστό να λάμψει μέσα τους και να σκορπίσει το πνευματικό σκοτάδι γύρω τους!

4:6-8 ΤΕΣΣΕΡΑ ΖΩΑ

“Και μπροστά από τον θρόνο ήταν μια γυάλινη θάλασσα, όμοια με κρύσταλλο· και στο μέσον του θρόνου και ολόγυρα από τον θρόνο ήσαν τέσσερα ζώα γεμάτα με μάτια, από μπροστά και από πίσω. Και το πρώτο ζώο ήταν όμοιο με λιοντάρι, και το δεύτερο ζώο ήταν όμοιο με μοσχάρι, και το τρίτο ζώο είχε πρόσωπο σαν άνθρωπος, και το τέταρτο ζώο ήταν όμοιο με αετό που πετούσε. Και τα τέσσερα ζώα είχαν ολόγυρα, κάθε ένα ξεχωριστά, από έξι φτερούγες, και από μέσα ήσαν γεμάτα με μάτια· και δεν σταματούν ημέρα και νύχτα να λένε: «Άγιος, άγιος, άγιος, ο Κύριος ο Θεός, ο Παντοκράτορας», ο Ην και ο Ων και ο Ερχόμενος”
Αποκάλυψη 4:6-8.

Αυτά τα ζώα είναι ακριβώς ίδια με εκείνα που είδε ο προφήτης Ιεζεκιήλ γύρω από το θρόνο του Θεού. (Ιεζεκιήλ 1:5-14).³³ Συνόδευαν τον Κύριο καθώς Εκείνος οδηγούσε τον προφήτη σε μια “διερευνητική περιήγηση” του λαού του Θεού. “Τότε μου είπε: Για ανθρώπου, βλέπεις εσύ τι κάνουν αυτοί, τα μεγάλα βδελύγματα, που κάνει εδώ ο οίκος Ισραήλ;... Μπες μέσα, και δεξ... Είδες τι κάνουν μέσα στο σκοτάδι οι πρεσβύτεροι;... Είδες, γιε ανθρώπου; Στρέψε ακόμα θα δεις

²⁹ Ο απόστολος Παύλος λέει: “Έχουμε, μάλιστα τούτον τον θησαυρό (το φως του Θεού) σε χωμάτινα σκεύη, ώστε η υπερβολή της δύναμης να είναι του Θεού, και όχι από μας” (Β΄ Κορινθίους 4:7). “Δεν ξέρετε ότι το σώμα σας είναι ναός του Αγίου Πνεύματος, που είναι μέσα σας, το οποίο έχετε από τον Θεό;” (Α΄ Κορινθίους 6:19).

³⁰ Μέσα από την Εκκλησία και τα μέλη της ο Θεός καταδεικνύει το Πνεύμα Του στον κόσμο (Α΄ Κορινθίους 12:7-11, Εφεσίους 4:7-16). Πριν από την εποχή της ίδρυσης της εκκλησίας, ο λαός Ισραήλ ήταν το φως για τα έθνη (Ησαΐας 62:1,2).

³¹ Γένεση 2:1-3, 7:4,7, 29:16-20, 41, Έξοδος 12:14-20, 29:35-37, Λευιτικό 4:1-6, 13-17, 26:14-28, Β΄ Βασιλέων 5:10-14, Ψαλμοί 12:6.

³² Παρόλο που η αρχική σημασία των επτά πνευμάτων είναι η πληρότητα του Αγίου Πνεύματος, διάφοροι ρόλοι του Αγίου Πνεύματος μπορούν να αναδειχτούν, π.χ. το Πνεύμα της χάρις (Εβραίους 10:29, Ρωμαίους 8:15,26), το Πνεύμα της διδασκαλίας, της σοφίας και της αλήθειας (Ιωάννης 14:16, 17, 15:26), το Πνεύμα της δύναμης (Ησαΐας 11:2, Β΄ Τιμόθεον 1:7, Εφεσίους 3:16), το Πνεύμα της κρίσης και του αγιασμού (Ησαΐας 4:3,4, 28:6, Μαλαχίας 3:1-5), το Πνεύμα της ζωής (Γένεση 2:7, Ρωμαίους 8:2), το Πνεύμα της προφητείας (Αποκάλυψη 19:10, Εφεσίους 1:17), το Πνεύμα της παρηγορίας και της ενθάρρυνσης (Πράξεις 9:31, Ησαΐας 40:1,2, 49:13).

³³ Στην Αποκάλυψη τα ζώα απεικονίζονται το καθένα με ένα πρόσωπο αλλά αυτό εστιάζει μόνο σε μία όψη του ρόλου τους ως αντιπρόσωποι των αγγέλων και των θεματοφυλάκων της αγιότητας του σύμπαντος. Ο Ιεζεκιήλ είδε ότι κάθε ζώο είχε και τα τέσσερα πρόσωπα, αντανακλώντας τις αιώνιες ιδιότητες του Θεού.

μεγαλύτερα βδελύγματα απ' αυτά" (Ιεζεκιήλ 8:6,9,12,15). Στην Αποκάλυψη έκτο κεφάλαιο τα ίδια ζώα χρησιμοποιούν την ίδια έκφραση: "Έλα και βλέπε...", όταν εμφανίζονται τέσσερα άλογα με τους αναβάτες τους (Αποκάλυψη 6:1,3,5,7). Το γεγονός ότι αυτά τα ζώα είναι **"γεμάτα με μάτια"** υποδηλώνει ότι συμμετέχουν στην κρίση.³⁴ Ο Ιεζεκιήλ αναφέρει ότι είναι χερουβείμ, μία κατηγορία αγγέλων (Ιεζεκιήλ 10:20). Αυτά τα ζώα παρουσιάζονται επανειλημμένως στην Αποκάλυψη³⁵ και το βασικό θέμα των περικοπών αυτών σχετίζεται πάντοτε με την κρίση.

Σύμφωνα με την Εβραϊκή παράδοση τα τέσσερα πρόσωπα των ζώων είναι τα ίδια που παρουσιάζονται στα εμβλήματα των σημαιών των τεσσάρων αρχηγών των φυλών του Ισραήλ, όταν στρατοπέδευαν γύρω από το αγιαστήριο στην έρημο (Αριθμοί δεύτερο κεφάλαιο).³⁶ Μια μελέτη των εμβλημάτων και των φυλών παρέχει σημαντικά στοιχεία για την κατανόηση του έκτου κεφαλαίου - "Οι Τέσσερις αναβάτες της Αποκάλυψης", επειδή κάθε άλογο με τον αναβάτη του μας παρουσιάζεται με ένα από τα ζώα.

Όταν ο λαός Ισραήλ απελευθερώθηκε από τη σκλαβιά στην Αίγυπτο και κατασκήνωσε στην έρημο ο Θεός πρόσταξε ότι "οι μεν γιοι Ισραήλ θα στρατοπεδεύουν, κάθε ένας στο στρατόπεδό του, και κάθε ένας κοντά στη σημαία του, σύμφωνα με τα στρατεύματά τους" (Αριθμοί 1:52). Οι Λευίτες κατασκήνωναν στο κέντρο γύρω από το αγιαστήριο (εδ. 53), ενώ οι υπόλοιπες φυλές κατασκήνωναν γύρω τους σε τέσσερις ομάδες, ανά τρεις φυλές η κάθε μία.³⁷ Κάθε ομάδα των τριών φυλών είχε μια ηγετική φυλή (Ιούδας, Εφραΐμ, Ρουβήν και Δαν). Κάθε ομάδα στρατοπέδευε σε συγκεκριμένη θέση γύρω από το αγιαστήριο (Βορράς, Νότος, Ανατολή, Δύση). Αυτές οι θέσεις είχαν προφητική σημασία.³⁸ Κάθε ηγετική φυλή, είχε μια σημαία στο σημείο που στρατοπέδευε και σύμφωνα με την παράδοση είχε ως έμβλημα της ένα από τα πρόσωπα των τεσσάρων ζώων. Παρόλο που η παράδοση δεν μας αναφέρει ποιο ζώο αντιστοιχούσε σε ποια φυλή μπορούμε να το συμπεράνουμε μελετώντας τα χαρακτηριστικά των φυλών που βρίσκονται στη Γένεση κεφάλαιο 49³⁹, καθώς και άλλα σημεία που αναφέρονται στα συμβολικά χαρακτηριστικά των ίδιων των ζώων. Κάθε ζώο συμβολίζει ένα χαρακτηριστικό του Θεού: το λιοντάρι συμβολίζει τη δύναμη Του και την εξουσία Του, το μοσχάρι το έλεος και την αυτοθυσία Του, η μορφή του ανθρώπου συμβολίζει τη δικαιοσύνη Του (αναφέρεται στην ενανθρώπιση του

³⁴ Βλ. Ψαλμοί 11:4-7, Β' Σαμουήλ 22:28, Α' Βασιλέων 14:22, 15:11. Τα "μάτια του Θεού" έχουν δυο συσχετιζόμενες λειτουργίες: να προσέχουν, να προστατεύουν τα παιδιά Του και να διακρίνουν την κακία των εχθρών. "Τα μάτια του Κυρίου είναι σε κάθε τόπο, παρατηρώντας κακούς και αγαθούς" (Παροιμίες 15:3). "Τα μάτια του Κυρίου περιτρέχουν διαμέσου ολόκληρης της γης, για να φανεί δυνατός σε όσους έχουν την καρδιά τους τέλεια προς αυτόν" σε τούτο έπραξες με αφροσύνη" (Β' Χρονικών 16:9). "Επειδή οι δρόμοι του ανθρώπου είναι μπροστά στα μάτια του Κυρίου, και σταθμίζει όλες τις πορείες του. Οι ίδιες του οι ανομίες θα συλλάβουν τον ασεβή, και με τα σχοινιά της αμαρτίας του θα σφίγγεται" (Παροιμίες 5:21,22).

³⁵ Αποκάλυψη 4:6,8,9, 5:8,11,14, 6:1-7, 7:11, 8:9, 14:3, 15:7, 19:4.

³⁶ Για το Ιεζεκιήλ πρώτο κεφάλαιο, βλ. *The SDA Bible Commentary* σ. 576.

³⁷ Παρόλο που υπήρχαν 12 φυλές, η φυλή του Ιωσήφ διαιρέθηκε σε δυο αντίστοιχα με τους δύο γιούς του, τον Μανασσή και τον Εφραΐμ και έτσι υπήρχαν συνολικά 13 φυλές.

³⁸ Το όραμα των τεσσάρων ζώων στον Ιεζεκιήλ πρώτο κεφάλαιο, υποδεικνύει ότι τα σημεία του ορίζοντα που σχετίζονται με τα ζώα είναι τα ίδια με εκείνα των σημαιών των φυλών στο στρατόπεδο γύρω από το αγιαστήριο στην έρημο. Ο Ιεζεκιήλ είδε το όραμα να έρχεται από τον Βορρά (Ιεζεκιήλ 1:4). "Τα τέσσερα είχαν πρόσωπο ανθρώπου (μπροστινό μέρος, νότος), και πρόσωπο λιονταριού προς το δεξί μέρος (ανατολή), και τα τέσσερα είχαν πρόσωπο βοδιού κατά το αριστερό μέρος (δύση), είχαν και τα τέσσερα πρόσωπο αετού (βοράς)" (Ιεζεκιήλ 1:10). Αυτά τη σημεία είναι τα ίδια που σχετίζονται με τα ζώα στα εμβλήματα των φυλών που βλέπουμε στους Αριθμούς δεύτερο κεφάλαιο.

³⁹ Το ευρύτερο πλαίσιο των περιγραφών των φυλών του Ισραήλ στη Γένεση 49 είναι οι έσχατες ημέρες και πιο συγκεκριμένα, τι θα "συμβεί" κατά την κρίση όπως φαίνεται στο πρώτο εδάφιο: "Συγκεντρωθείτε, για να σας αναγγείλω τι πρόκειται να συμβεί σε σας, στις έσχατες ημέρες" (Γένεση 49:1). Αυτές προφανώς είναι πνευματικές, παρά κυριολεκτικές φυλές, καθώς οι πραγματικές φυλές του Ισραήλ έχουν διασκορπιστεί και χαθεί με εξαίρεση τη φυλή του Ιούδα (οι Εβραίοι).

Χριστού) και ο αετός την ταχεία δικαιοσύνη Του.⁴⁰ Στο έκτο κεφάλαιο κάθε ζώο με τα δικά του χαρακτηριστικά μας εισαγάγει στην κρίση των ανθρώπων που είναι χωρισμένοι σε “φυλές” (κατηγορίες, τάξεις) ανάλογα με το πώς ανταποκρίθηκαν απέναντι στο κάλεσμα του Θεού.

ΟΙ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΦΥΛΕΣ

Ο λαός Ισραήλ κατασκήνωνε στην έρημο σε τέσσερις ομάδες παρατεταγμένες γύρω από το αγιαστήριο. “Εκείνοι μεν που στρατοπεδεύουν προς τα ανατολικά θα είναι εκείνοι από τη σημαία του στρατοπέδου του Ιούδα” (Αριθμοί 2:3). Η ανατολή συνήθως συμβολίζει την οδό προς το Θεό: η είσοδος του αγιαστηρίου βρισκόταν στην ανατολική πλευρά,⁴¹ ο Μωυσής και οι ιερείς κατασκήνωναν στην ανατολική πλευρά (Αριθμοί 3:38) και η δόξα του Θεού φαινόταν από την ανατολή (Ιεζεκιήλ 43:2,4, Αποκάλυψη 7:2).

Ο γιος του Ιακώβ, ο Ιούδας, ήταν γνωστός ως μεσολαβητής των αδελφών του (Γένεση 37:26, 44:18-34) και η φυλή του Ιούδα θεωρούνταν η βασιλική φυλή (“Δεν θα εκλείψει το σκήπτρο από τον Ιούδα” Γένεση 49:10), απόγονος της φυλής του Ιούδα ήταν ο Μεσσίας.⁴² Ο Ιούδας ήταν η πρώτη φυλή που συμπεριλαμβάνεται στις 144.000 (Αποκάλυψη 7:4-8). Έμβλημα τους ήταν το λιοντάρι (“το λιοντάρι, που είναι από τη φυλή του Ιούδα”⁴³ Αποκάλυψη 5:5, Γένεση 49:9). Το λιοντάρι είναι ατρόμητο και δυνατό και καταδιώκει τους εχθρούς του.⁴⁴ Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, φαίνεται ότι το πρώτο ζώο που ήταν **“όμοιο με λιοντάρι”** είναι ένας ισχυρός άγγελος που ιθύνεται της κρίσης εκείνων που ανήκουν στην πνευματική φυλή του Ιούδα. Στο έκτο κεφάλαιο γίνεται εκτενέστερη αναφορά σχετικά με την τάξη των ανθρώπων που συμβολίζονται από τη φυλή Ιούδα και κρίνονται την Ημέρα του Εξιλασμού στον ουρανό.

“Και δυτικά θα είναι η σημαία του στρατοπέδου του Εφραΐμ” (Αριθμοί 2:18). Προς τη δύση βρίσκονταν οι Φιλισταίοι (Ησαΐας 11:14) οι οποίοι προσπάθησαν να αναμείξουν τη λατρεία του Θεού και των ειδώλων (Α΄ Σαμουήλ 5:1,2). Επίσης, στα δυτικά βρισκόταν η Ελλάδα (Δανιήλ 8:5,21) και στο κεφάλαιο 13 θα δούμε ότι η επιρροή της ελληνικής φιλοσοφίας θεμελίωσε λανθασμένα δογματικά πιστεύω καθώς και την ειδωλολατρία στην Εκκλησία.

Η φυλή Εφραΐμ είχε τις πιο πλούσιες ευλογίες,⁴⁵ αλλά αντί να χρησιμοποιήσει τις ευλογίες, για να ηγηθεί πνευματικά, πρωτοστάτησε στην ειδωλολατρία στον Ισραήλ. Ο Ιεροβοάμ, από τη φυλή Εφραΐμ, ο πρώτος βασιλιάς του διαιρεμένου βασιλείου του Ισραήλ έφτιαξε δυο χρυσούς μόσχους για θεούς και τοποθέτησε τον έναν στη Βαιθίλ (πόλη στην περιοχή Εφραΐμ) και τον άλλο στην περιοχή Δαν (Α΄ Βασιλέων 11:26, 12:25-29).

Στο βιβλίο του Ωσηέ και στους Ψαλμούς, ο Εφραΐμ επανειλημμένως αποδοκιμάζεται για την ειδωλολατρία του - “Επειδή, ο Εφραΐμ πλήθυνε τα θυσιαστήρια για να αμαρτάνει, θα γίνουν σ’ αυτόν θυσιαστήρια στο να αμαρτάνει... Ο Εφραΐμ υψώθηκε στον Ισραήλ και όταν αμάρτησε σχετικά με τον Βάαλ, τότε πέθανε. Και τώρα αμαρτάνουν περισσότερο και περισσότερο, και έκαναν για τον εαυτό τους χωνευτά από το ασήμι τους... αυτοί λένε γι’ αυτά: οι άνθρωποι που θυσιάζουν ας φιλήσουν τα μοσχάρια... Ο Εφραΐμ προσκολλήθηκε στα είδωλα, αφήστε τον. Το ποτό τους ξίνισε, δόθηκαν ολοκληρωτικά στην πορνεία” (Ωσηέ 8:11, 7:8-10, 13:1,2, 4:17,18). “Ο

⁴⁰ Το λιοντάρι: Γένεση 49:8-10, Παροιμίες 30:30, Ωσηέ 11:10, Αποκάλυψη 5:5. Το μοσχάρι: Έξοδος 29:10, Λευιτικό κεφάλαιο 8, 9:8, Λευιτικό 4:3 13,14, 16:6,11, Αριθμοί 8:8,12, Ιεζεκιήλ 45:18-20. Ο άνθρωπος: Γένεση 1:26,27, Εκκλησιαστής 7:29, Εβραίους 2:6-9. Ο αετός: Δευτερονόμιο 32:11, Έξοδος 19:4, Αποκάλυψη 12:14

⁴¹ Έξοδος 27:13-16, Ιεζεκιήλ 46:1

⁴² Γένεση 49:8-10, Ματθαίον 1:2,3, 2:6, Εβραίους 7:14.

⁴³ Στο όραμα των τεσσάρων ζώων του Ιεζεκιήλ το λιοντάρι ήταν επίσης στην ανατολική πλευρά, το σημείο όπου στρατοπέδευε ο Ιούδας. Το όραμα “ερχόταν από τον βορρά” (Ιεζεκιήλ 1:4) και το λιοντάρι ήταν στα δεξιά, δηλαδή στην ανατολική πλευρά.

⁴⁴ Παροιμίες 28:1, Ησαΐας 31:4, Μιχαίας 5:8,9.

⁴⁵ Γένεση 48:8-20, 49:22-26.

Εφραΐμ δεν φύλαξαν τη διαθήκη του Θεού, και στον νόμο του δεν θέλησαν να περπατούν' και ξέχασαν τα έργα του, και τα θαυμάσιά του, που τους έδειξε... (ο Θεός) απέρριψε τη σκηνή του Ιωσήφ, και δεν διάλεξε τη φυλή του Εφραΐμ' αλλά διάλεξε τη φυλή του Ιούδα" (Ψαλμοί 78:9-11,67,68). Ο Εφραΐμ δεν συμπεριλαμβάνεται στις φυλές που αποτελούν τις 144.000.⁴⁶

Το έμβλημα του Εφραΐμ είναι το μοσχάρι.⁴⁷ Το μοσχάρι συμβολίζει δύναμη, υποταγή και θυσία. Καθώς όμως ο Εφραΐμ απομακρύνεται από τον Θεό και εμπλέκεται με τη λατρεία του μόσχου στην ιστορία του Ιεροβοάμ και στο βιβλίο του Ωσηέ⁴⁸, συμβολίζει εκείνους που διατείνονται ότι είναι Χριστιανοί αλλά επειδή αναμειγνύουν την αλήθεια με το ψέμα στην πραγματικότητα είναι ειδωλολάτρες. Το δεύτερο ζώο, το βόδι, είναι ο άγγελος που ιθύνεται της κρίσης της τάξης των ανθρώπων που συμβολίζονται από τη φυλή Εφραΐμ.

"Και μεσημβρινά (νότος) θα είναι η σημαία του στρατοπέδου του Ρουβήν" (Αριθμοί 2:10). Στα νότια βρισκόταν η Αίγυπτος όπου κατέληξε ο λαός του Θεού για να επιβιώσει από την πείνα την εποχή του Ιακώβ και του Ιωσήφ αλλά τελικά έγιναν σκλάβοι στους Αιγύπτιους (Γένεση 46:1-7, Έξοδος 1-13, Δανιήλ 11). Ο Ρουβήν ήταν ο πρωτότοκος και συνεπώς θα έπρεπε να έχει τα πρωτοτόκια ως πνευματικός ηγέτης του λαού του Θεού. Έχασε όμως τα προνόμια του λόγω της ανθρωπίνης αδυναμίας (κοιμήθηκε με την παλλακίδα του πατέρα του, Γένεση 35:22, 49:3). Όπως και ο Ιούδας, προσπάθησε να επέμβει για να σώσει τον αδελφό του Ιωσήφ, όταν τα υπόλοιπα αδέρφια του ήθελαν να τον σκοτώσουν, η επέμβαση του όμως ήταν αδύναμη και αναποτελεσματική (Γένεση 37:22-29, 42:37). Στην τελευταία ευλογία ο Ρουβήν φαίνεται να αντιπροσωπεύει εκείνους που μόλις προλαβαίνουν να εισέλθουν στη βασιλεία του Θεού - "Ας ζει ο Ρουβήν και ας μη πεθάνει" (Δευτερονόμιο 33:6).

Ο Ρουβήν αναφέρεται στις φυλές που ανήκουν στις 144.000 (Αποκάλυψη 7:4-8), παρόλο που δεν αναφέρεται στην πρώτη θέση, όπως θα ήταν αναμενόμενο λόγω της σειράς γέννησης.⁴⁹ Έμβλημα στη σημαία του είναι ο άνθρωπος.⁵⁰ Ο άνθρωπος συμβολίζει τη θεότητα (ο άνθρωπος δημιουργήθηκε κατ' εικόνα Θεού, Γένεση 1:26), αλλά με την επιρροή της αμαρτίας έγινε σύμβολο πνευματικής αδυναμίας - "Διαμέσου ενός ανθρώπου η αμαρτία μπήκε μέσα στον κόσμο, και με την αμαρτία ο θάνατος, και με τον τρόπο αυτό ο θάνατος πέρασε μέσα σε όλους τους ανθρώπους, για τον λόγο ότι όλοι αμάρτησαν" (Ρωμαίους 5:12). Το τρίτο ζώο, ο άνθρωπος, είναι ο άγγελος που ιθύνεται της κρίσης της τάξης των ανθρώπων που συμβολίζονται από τη φυλή Ρουβήν.

"Και προς τον βορρά θα είναι η σημαία του στρατοπέδου του Δαν" (Αριθμοί 2:25). Στο Βορρά βρίσκονταν οι μεγάλοι κατακτητές εχθροί του λαού του Θεού όπως η Συρία, η Ασσυρία και ιδιαίτερα η Βαβυλώνα.⁵¹ Στον Ζαχαρία δεύτερο κεφάλαιο ο λαός του Θεού λαμβάνει την εντολή: "Φεύγετε από τη γη του βορρά... Διασώσου, Σιών, η οποία κατοικείς μαζί με τη θυγατέρα της Βαβυλώνας" (Ζαχαρίας 2:6,7).

⁴⁶ Παρόλο που αναφέρονται 12 φυλές, δυο φυλές λείπουν, ο Εφραΐμ και ο Δαν. Η αιτία είναι ότι συμπεριλαμβάνεται ο Ιωσήφ μαζί με έναν από τους γιους του (τον Μανασσή). Μια πλήρης αναφορά και με τον Ιωσήφ και με τους δυο γιους του θα άθροιζε συνολικά 14 φυλές.

⁴⁷ Στο όραμα του Ιεζεκιήλ το μοσχάρι ήταν στη δυτική πλευρά, εκεί όπου κατασκηνώνε ο Εφραΐμ. Ο Εφραΐμ επανειλημμένως συγκρίνεται με ένα μοσχάρι, έναν ταύρο ή με ένα δαμάλι (βλ. Ιερεμίας 31:18, Ωσηέ 10:11, 4:16,17).

⁴⁸ Ωσηέ 13:1,2, 10:11, 4:16,17.

⁴⁹ Στις αναφορές των φυλών της Παλαιάς Διαθήκης ο Ρουβήν ήταν στην πρώτη θέση ως πρωτότοκος (Γένεση 49:3, Έξοδος 1:2, Αριθμοί 1:5, 13:4, Δευτερονόμιο 33:6-25, Α' Χρονικών 2:1). Αλλά στο Α' Χρονικών 5:1 φαίνεται πως ο Ρουβήν έχασε τα πρωτοτόκια εξαιτίας της πορνείας του: "Και οι γιοι του Ρουβήν, του πρωτότοκου του Ισραήλ, (επειδή, αυτός ήταν ο πρωτότοκος' όμως, επειδή μόλυνε την κοίτη του πατέρα του, τα πρωτοτόκιά του δόθηκαν στους γιους του Ιωσήφ, γιου του Ισραήλ' όμως, όχι για να έχει τα πρωτοτόκια ως προς τη γενεαλογία' επειδή, ο Ιούδας υπερίσχυσε περισσότερο από τους αδελφούς του, ώστε απ' αυτόν να βγει ο ηγούμενος' τα πρωτοτόκια, όμως, ήσαν του Ιωσήφ)."

⁵⁰ Στο όραμα του Ιεζεκιήλ, ο άνθρωπος βρίσκεται στο νότο, εκεί όπου στρατοπέδευε ο Ρουβήν.

⁵¹ Ιερεμίας 1:13-16, 25:9, Ιεζεκιήλ 26:7, 38:1-39:5, Δανιήλ 11 (ο βασιλιάς του Βορρά), Σοφονίας 2:13.

Ο Δαν στις αρχές της εποχής των Κριτών αποχώρησε από τις άλλες φυλές κατευθυνόμενος βόρεια όπου αναμείχθηκε με την ειδωλολατρία (Κριτές κεφάλαιο 18). Η φυλή του Δαν ήταν η δεύτερη φυλή που αποδέχτηκε το χρυσό μοσχάρι του Ιεροβοάμ και η περιοχή του Δαν ήταν γνωστή για την ειδωλολατρία της (Α΄ Βασιλέων 12:25-30, Β΄ Βασιλέων 10:29). Στην ευλογία του Ιακώβ για τον Δαν φαίνεται ότι ουσιαστικά ο Δαν ήταν εχθρός του λαού του Θεού, παρόλο που ανήκε στις 12 φυλές: “Ο Δαν θα κρίνει τον λαό του, σαν μια από τις φυλές του Ισραήλ· ο Δαν θα είναι φίδι επάνω στον δρόμο, ασπίδα στο μονοπάτι, δαγκώνοντας τις φτέρνες του αλόγου, ώστε ο καβαλάρης του θα πέφτει προς τα πίσω” (Γένεση 49:16,17).

Ο Δαν δεν αναφέρεται στις φυλές που ανήκουν στις 144.000 (Αποκάλυψη 7:4-8). Στη σημαία του έμβλημα είναι ο αετός.⁵² Ο αετός θα έπρεπε να συμβολίζει τη δικαιοσύνη και την προστασία, αλλά με την επιρροή της αμαρτίας αντιπροσωπεύει τους εχθρούς του λαού του Θεού που εξαπολύουν σφοδρές επιθέσεις εναντίον των πιστών και τους καταστρέφουν.⁵³ Το τέταρτο ζώο, ο αετός, είναι ο άγγελος που ιθύνεται της κρίσης για την τάξη των ανθρώπων που συμβολίζονται από τη φυλή Δαν.

Αυτές οι τέσσερις φυλές αντιπροσωπεύουν τέσσερις κατηγορίες χριστιανών που αξιολογούνται στη διερευνητική κρίση: Οι δυνατοί, πιστοί Χριστιανοί (το λιοντάρι), οι ψευδοχριστιανοί που στην πραγματικότητα είναι ειδωλολάτρες (το μοσχάρι), οι αδύναμοι Χριστιανοί (ο άνθρωπος) και οι κατ’ όνομα χριστιανοί που ουσιαστικά είναι εχθροί του Χριστού και του λαού Του (ο αετός). Μόνο δυο από τις τέσσερις ομάδες θα βρεθούν στη Βασιλεία των ουρανών. Αυτή η άποψη βασίζεται στο γεγονός ότι παρόλο που ο Ιεζεκιήλ είδε τα ζώα (χερουβείμ) με τα τέσσερα πρόσωπα (“Γνώρισα ότι ήσαν χερουβείμ. Κάθε ένα είχε από τέσσερα πρόσωπα, Ιεζεκιήλ 10:20,21), όταν τα χερουβείμ σμιλεύτηκαν στο αγιαστήριο, “Κάθε χερούβ είχε δύο πρόσωπα· και πρόσωπο ανθρώπου... και πρόσωπο λιονταριού” (Ιεζεκιήλ 41:18,19). Τα πρόσωπα του βοδιού και του αετού δεν παρουσιάζονται στα ξυλόγλυπτα έργα που κοσμούσαν το αγιαστήριο.⁵⁴

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα τέσσερα ζώα και τις φυλές που αντιπροσωπεύουν:

Ζώο	Πρόσωπο	Κατεύθυνση	Φυλή	Χαρακτηριστικό
Πρώτο	Λιοντάρι	Ανατολή	Ιούδα	Δυνατό
Δεύτερο	Μοσχάρι	Δύση	Εφραΐμ	Ψεύτικο
Τρίτο	Άνθρωπος	Νότος	Ρουβήν	Αδύναμο
Τέταρτο	Αετός	Βορράς	Δαν	Εχθρός

4:9-11 ΔΟΞΑ ΤΩ ΘΕΩ

“Και όταν τα ζώα προσφέρουν δόξα και τιμή και ευχαριστία σ’ αυτόν που κάθεται επάνω στον θρόνο, σ’ αυτόν που ζει στους αιώνες των αιώνων...” (Αποκάλυψη 4:9). Παρόλο που αυτοί οι άγγελοι ιθύνονται της κρίσης των διαφόρων τάξεων των ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων και των εχθρών του λαού του Θεού, δεν είναι αντιπρόσωποι αυτών των ανθρώπων. Είναι αντιπρόσωποι των αγγέλων, όπως οι 24 πρεσβύτεροι είναι αντιπρόσωποι της ανθρώπινης φυλής

⁵² Στο όραμα του Ιεζεκιήλ ο αετός ήταν στη βόρεια πλευρά, στο σημείο που στρατοπέδευε η φυλή Δαν.

⁵³ Λευιτικό 11:13, Δευτερονόμιο 28:49, Ωσή 8:1, Θρήνοι 4:19, Αββακούμ 1:6-8. Υπάρχει ένας συσχετισμός μεταξύ του όφεως (ο Δαν είναι “φίδι επάνω στον δρόμο” Γένεση 49:17) και του αετού: Ο Σατανάς, “το αρχαίο φίδι” είναι ο βασιλιάς της Βαβυλώνας (Ησαΐας 14:12-15). Ο βασιλιάς της Βαβυλώνας απεικονίζεται ως “ο μεγάλος αετός” στον Ιεζεκιήλ 17:3, 12.

⁵⁴ Ένα ακόμα στοιχείο είναι ότι όταν οι Ισραηλίτες στρατοπέδευαν στην έρημο, ο αλαλαγμός των σαλπίνγων σήμαινε ότι “σηκώνονται τα στρατόπεδα” και οι φυλές στα ανατολικά και στα νότια (Ιούδας και Ρουβήν) θα ξεκινούσαν το ταξίδι τους. Η φράση σημαίνει ‘ακολουθώ τον Θεό’ (Αριθμοί 10:5,6). Δεν υπάρχει αναφορά ότι σηκώνονται οι φυλές που βρίσκονται στα δυτικά και βόρεια (Εφραΐμ και Δαν).

και από τη θέση τους **“στο μέσον του θρόνου”** οδηγούν τη **“χορωδία του σύμπαντος”** σε ύμνους δοξολογίας και λατρείας (Αποκάλυψη 5:8,9, 7:11, 19:4). Το πρωταρχικό θέμα τους είναι η αγιότητα του Θεού (Αποκάλυψη 4:8), που μπορεί να είναι και ο λόγος που λαμβάνουν μέρος σε τέτοιο βαθμό στη διερευνητική κρίση, συμβάλλοντας έτσι στη διατήρηση της αγιότητας και αγνότητας του ουράνιου βασιλείου διασφαλίζοντας ότι **“δεν θα μπει τίποτε που μολύνει και προξενεί βδέλυγμα, και ψέμα· αλλά μονάχα οι γραμμένοι μέσα στο βιβλίο της ζωής του Αρνίου”** (Αποκάλυψη 21:17). Παρόλο που ο ρόλος τους στη διερευνητική κρίση είναι ιδιαίτερα σημαντικός αποτελεί μόνο μια προσωρινή προσθήκη στα καθήκοντά τους: **“Δεν σταματούν ημέρα και νύχτα να λένε: «Άγιος, άγιος, άγιος, ο Κύριος ο Θεός, ο Παντοκράτορας», ο Ην και ο Ων και ο Ερχόμενος”** (Αποκάλυψη 4:8). Στην αιώνια βασιλεία τα πρόσωπα τους συμβολίζουν τις ιδιότητες του Θεού, όχι τη διαστρεβλωμένη εικόνα που το μοσχάρι, ο άνθρωπος και ο αετός συμβολίζουν μετά την ολέθρια επιρροή της αμαρτίας.

Το κεφάλαιο ολοκληρώνεται με έναν ύμνο δοξολογίας: **“Οι 24 πρεσβύτεροι θα πέσουν μπροστά σ’ αυτόν που κάθεται επάνω στον θρόνο, και θα προσκυνήσουν αυτόν που ζει στους αιώνες των αιώνων, και θα βάλουν τα στεφάνια τους μπροστά στον θρόνο, λέγοντας: «Άξιος είσαι, Κύριε και Θεέ μας, να πάρεις τη δόξα και την τιμή και τη δύναμη· επειδή εσύ έκτισες τα πάντα και για το θέλημά σου υπάρχουν και κτίστηκαν”** (Αποκάλυψη 4:10,11). Στη διάρκεια της κρίσης που διενεργείται εξαιτίας της αμαρτίας μας, υπενθυμίζεται ότι πριν από την αμαρτία ο Άγιος Θεός μας δημιούργησε τα πάντα **“και να, ήσαν πολύ καλά”** (Γένεση 1:31). Παρόλο που η αμαρτία και ο θάνατος κυριαρχούν σε αυτόν τον πλανήτη του σύμπαντος τα τελευταία 6.000 χρόνια, η κρίση του Θεού, που ξεκινά με την αξιολόγηση εκείνων που τα ονόματά τους βρίσκονται γραμμένα στο βιβλίο της Ζωής, θα κορυφωθεί στους **“καινούργιους ουρανούς και καινούργια γη... στους οποίους δικαιοσύνη κατοικεί”** (Β’ Πέτρου. 3:13). **“Δεν θα υπάρχει κανένα ανάθεμα πλέον· και ο θρόνος του Θεού και του Αρνίου θα είναι μέσα σ’ αυτή· και οι δούλοι του θα τον λατρεύσουν. Και θα δουν το πρόσωπό του, και το όνομά του θα είναι επάνω στα μέτωπά τους. Και νύχτα δεν θα υπάρχει εκεί· και δεν έχουν ανάγκη από λύχνο και φως του ήλιου, επειδή ο Κύριος ο Θεός τους φωτίζει· και θα βασιλεύσουν στους αιώνες των αιώνων”** (Αποκάλυψη 22:3).